БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

141 (1661) | 17 июль, 1960 йил, якшанба | Баҳоси 20 тийин.

Н. С. ХРУШЧЕВнинг Ж. Касавубу ва П. Лумумбага жавоби

Совет ҳукумати Конго республикасининг адолатли ишининг ғалабаси учун талаб қилиниши мумкин бўлган зарур ёрдамни кўрсатади деб айтди. Бу баёнот СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг Конго республикасининг президенти Жозеф Касавубу, бош министр ва миллий мудофаа министри Патрис Лумумбага юборган жавоб мактубида айтилган.

Касавубу ва Лумумба 14 июлда Н. С. Хрушчевга телеграмма юбориб, унда Конго давлат территорияси Бельгия қўшинлари томонидан оккупация қилинганлигини ва республика президенти ҳамда бош министрининг ҳаёти хавф остида қолганлигини хабар қилган эдилар. Ғарбий лагерь Конго республикаси суверинитетига қарши агрессияни тўхтатмаса, эҳтимол Совет Иттифоқининг аралашишини сўрашга мажбур бўлармиз, деб ёзадилар улар.

Н. С. Хрушчев мактубда конголез халқининг империалистик агрессия қурбони бўлган Конго республикасининг мустақиллиги ва бутунлиги учун олиб бораётган қаҳрамонона курашининг жуда катта халқаро аҳамиятини таъкидлаб кўрсатади. Конго республикасига қарши империалистик интервенция-Африканинг тўла озод бўлиш процессини тўхтатишга ва, иложи бўлса, орқага қайтаришга уринишдир.

БМТ хавфсизлик кенгаши, деб ёзади Н. С. Хрушчев, Бельгия ҳукуматини Конго территориясидан Бельгия қўшинларини олиб чиқиб кетишга чақирадиган қарор қабул қилиб, фойдали иш қилди.

Бу қарорга қарамасдан агрессия давом этганида эди, Совет ҳукумати баён қиладики, БМТ йўли билан ҳам, Конго ишига хайрихоҳ бўлган тинчликсевар давлатлар йўли билан ҳам таъсирлироқ чоралар кўриш зарурати туғилади.

Совет ҳукумати бошлиғининг мактубида айтиладики, Конго республикасига қарши империалистик агрессияни бевосита амалга ошираётган давлатлар ва уларни бу ишга ундаётган давлатлар ўз жиноятқорона ҳаракатларини давом эттирсалар Совет Иттифоқи агрессияни тўхтатиш юзасидан қатъий чоралар кўриш олдида тўхтаб қолмайди.

Совет ҳукумати шунга асосланадики, Конгога қилинган агрессия анчайин бир локал конфликт эмас, бинобарин бу агрессияга барҳам бериш масаласи бутун дунё учун жуда катта аҳамиятга эгадир. Конго иши бутун маданиятли инсониятнинг ишидир. (ТАСС).

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

15 июлдаги кечқурунги мажлисда В. А. Кучеренко (СССР Министрлар Советининг қурилиш ишлари бўйича Давлат комитети Раиси), В. В. Гришин (ВЦСПС Раиси), Е. Ф. Кожевников (СССР Транспорт қурилиши министри), А. Н. Косигин (КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари) ўртоқлар нутқ сўзладилар.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан бир оғиздан қарор қабул қилди.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг 13 июлда очилган Пленуми 1960 йил 16 июлда ўз ишини тамомлади.

Пленум РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, РСФСР Госплани раиси ўртоқ К. М. Герасимовнинг, Украина ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ И. С. Сениннинг, Латвия Халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ Г. И. Гайленинг, Красноярск Халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ П. Ф. Ломаконинг, Кемерово Халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ Л. Е. Графовнинг, Қарағанда Халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ Б. Ф. Братченконинг, СССР Министрлар Советининг автоматлаштириш ва машинасозлик Давлат комитети раиси ўртоқ А. И. Костоусовнинг, Украина ССР Фанлар академияси Е. О. Патон номидаги электр пайвандлаш институти директори ўртоқ Б. Е. Патоннинг «Саноат ва транспортни ривожлантириш ҳамда фан ва техниканинг энг янги ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш тўғрисида КПСС XXI съезди қорорларини бажаришнинг бориши ҳақида»ги докладларини тинглади ва муҳокама қилди. Докладлар юзасидан бўлган музокараларда 25 киши сўзга чиқди.

Марказий Комитет Пленуми тегишли қарор қабул қилди.

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси ўртоқ Л. И. Брежнев СССР Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб сайланганлиги муносабати билан у, КПСС Марказий Комитетининг Секретари вазифасидан озод қилинди.

Пленум ўртоқ К. Е. Ворошиловнинг шахсий илтимосига биноан, уни КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзоси вазифасидан озод қилди.

Пленум «Қардош партиялар вакилларининг Бухарестдаги кенгаши якунлари тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг Секретари Ф. Р. Козловнинг докладини тинглади.

Пленум КПСС Марказий Комитети делегациясининг ана шу кенгашдаги фаолиятини батамом маъқуллаб, тегишли қарор қабул қилди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Ўн бешинчи июлда партия Марказий Комитетининг Пленумида саноат ва транспортни ривожлантириш ҳамда фан ва техниканинг энг янги ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш тўғрисида КПСС XXI съезди қарорларини бажаришнинг бориши ҳақидаги масалани муҳокама қилиш давом этди.

СССР Фанлар академияси Сибирь бўлими президиуми раисининг ўринбосари академик **С. А. Христианович** биринчи бўлиб сўз олди.

Нотиқ айтадики, атом энергетикасининг, гидротехника қурилишининг ривожланишига қарамай ва чала ўтказгич термоэлементлар ва фотоэлементлар энергия ҳосил қилиш учун тамомила янги имкониятлар очиб бераётганига қарамай, табиий газ, мазут ва кўмир билан ишлайдиган теплостанциялар ҳали узоқ вақтгача электр қувватининг асосий манбаи бўлиб қолади. Шу сабабли, теплоэлектростанциялар қурилиши қимматини кескин суратда камайтириш ва бу станциялар ҳосил қиладиган электр қуввати таннархини камайтириш тўғрисидаги масала жуда муҳим масаладир.

Академик Христианович келгусида буғ-газ турбинаси теплоэнергетика соҳасида асосий роль ўйнаяжагини таъкидлайди. Буғ-газ турбинаси газ турбиналарига нисбатан ва хусусан буғ билан ишлайдиган турбиналарга нисбатан устун туради. Фанлар академиясининг Сибирь бўлими, дейди у, Ленинград металл заводи ва Москвадаги «Теплоэлектропроект» институти билан ҳамкорликда буғ-газ турбинаси ва ундаги барча агрегатларнинг тамомила янги схемасини ишлаб чиқди. Ана шу асосда мазкур схема буғ ва газ турбиналари ўрнатилган станциялар билан техника жиҳатидан таққослаб кўрилди.

Дастлабки анализ шуни кўрсатдики, ана шу станцияларни қуриш буғ-газ турбиналари ўрнатилган станциялар қурилишидан бир ярим баравар қимматга тушади, ҳолбуки, буғ-газ турбиналари ўрнатилган станциялар 20 процентдан кўпроқ тежамли бўлади. Бундан ташқари, буғ-газ турбинали станциялар қуриш учун икки-уч баравар камроқ металл талаб этилади.

Нотиқ буғ-газ турбинасининг техника лойиҳасини вужудга келтира бошлаш ва сўнгра, ана шундай турбиналар ўрнатиладиган станциялар қурилишини тезлатиб юбориш зарур, деб ҳисоблайди.

Украина КП Днепропетровск область комитетининг секретари **А. И. Гаевой** минбарга чиқади. Партия XXI съездидан кейинги давр, деди у, Ватанимизнинг тарихига социалистик экономика мислсиз юксалган давр бўлиб киради. Олға қараб қилаётган ҳаракатимиз суръатларининг ғоят тезлаштирилганлигигина эмас, балки энг муҳими саноатимиз сифат ҳолатининг кескин суратда яхшиланганлиги ҳам ана шу даврнинг характерли хусусиятидир.

Нотиқ сўзини давом эттириб бундай деди: Днепропетровск иқтисодий районининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми арафасида чўян, пўлат, прокат ва трубалар ишлаб чиқариш, шунингдек темир руда ва марганец рудаси чиқариш юзасидан етти йилликнинг охирига мўлжалланган даражага 1963 йилдаёқ эришамиз, деган эдилар. Бу мажбуриятларни бажаришда дастлабки муваффақиятларга эришилди. Олти ойлик план муддатидан илгари бажарилди. Иқтисодий райондаги корхоналар 1960 йилда чўян ишлаб чиқаришни 1958 йилдагига нисбатан 12 процент кўпайтиришлари керак эди, ҳақиқатда эса, чўян ишлаб чиқариш бу йил 21 процент ортади. Пўлат ишлаб чиқариш илгари мўлжалланганидек 26 процент эмас, балки 37 процент ортади; трубалар ишлаб чиқариш 7,5 процент ўрнига 15 процент, темир руда чиқариш 11 процент ўрнига қарийб 20 процент ортади. Биз олға қараб янада тезроқ ҳаракат қилиб борамиз, деб ўйлаш учун ҳамма асослар бор.

Нотиқ областда металлургия саноати ва транспортни янада ривожлантиришнинг баъзи масалаларига тўхталиб ўтди.

Грузия Халқ хўжалиги кенгашининг раиси **Г. И. Чоговадзе** сўзга чиқади. У, республикада бир ярим йил ичида 40 дан кўпроқ корхона ишга туширилганлигини айтади. Кейинги вақтларда 700 хил янги буюмлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Халқ хўжалиги кенгаши ҳузурида янги технология процессларини, машиналар, приборларни ва автоматлаштириш воситаларини тайёрлаш учун ташкил этилган илмий тадқиқот институтлари ва лойиҳа-конструкторлик ташкилотлари саноатнинг ишига анча катта ёрдам бермоқда.

Грузия Халқ хўжалиги кенгаши ихтиёридаги корхоналар 1959 йилда ва шу йилнинг биринчи кварталида кўп меҳнат талаб этадиган оғир ишларни механизациялаш, ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш, илғор технологияни жорий қилиш ва технология машина-ускуналарини модернизация қилиш соҳасида 500 дан кўпроқ тадбирни амалга оширдилар.

Ўртоқ Чоговадзе айтадики, чой саноатида жуда кўп меҳнат талаб этадиган оғир ишлар машиналаштирилди. Масалан, ўтган йили чой фабрикаларининг бирида чойни қайта ишлашнинг дунёда биринчи автоматик линияси ишга туширилди, 27 чой фабрикасида роллер цехлари комплекс механизациялаштирилди. Бу чора жуда кам куч ва маблағ сарф қилган ҳолда, мазкур цехларнинг иш унумини 20 процентдан зиёд ошириш имконини берди.

Етти йиллик план амалга оширила бошлагандан буён Халқ хўжалиги кенгаши корхоналарида жами 40 дан кўпроқ автоматик, ярим автоматик линиялар ва механикалаштирилган линиялар ишга туширилди.

Нотиқ қўшимча равишда қидириб топилаётган хомашё ресурслари ва талабга қараб маҳсулотнинг баъзи турларини ишлаб чиқариш ҳажмларини ўзгартириш соҳасида Халқ хўжалиги кенгашлари ва иттифоқчи республикалар Министрлар Советларига кенгроқ ҳуқуқлар бериш тўғрисида таклиф киритади.

СССР Фанлар академиясининг президенти академик **А. Н. Несмеянов** ўз нутқини совет фанини ривожлантириш масалаларига бағишлайди. У айтадики, Фанлар академияси КПСС XXI съездининг қарорларини амалга ошира бориб, ўз кучлари ва маблағларини фан ва техника тараққиётининг энг муҳим соҳаларига сарф қилмоқда. Олимларнинг биргалашиб ҳаракат қилганликлари натижасида бошқариладиган термоядро реакцияларини амалга оширишйўлида янги муваффақиятларга эришилди.

Фанлар академияси ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш билан боғлиқ бўлган тадқиқот ишларига катта эътибор бермоқда. Нотиқ бу соҳада кўп иш қилинаётганлигини эслатиб ўтади. Автоматик бошқариш юзасидан биринчи халқаро конгресс тамом бўлганига икки ҳафта бўлди. Бу конгресснинг Москвада ўтказилганлиги совет фанининг автоматикани ривожлантиришдаги ролига халқаро миқёсда юксак баҳо берилаётганлигини исбот қилади.

Фанлар академиясининг президенти халқ хўжалиги учун муҳим аҳамиятга эга бўлган полимерлар соҳасидаги илмий ишлар тўғрисида батафсил ахборот беради. Шу билан бирга, у, ана шу соҳадаги кўп ишлар тажрибавий қидириш характерида эканлигини айтади. Бой истиқболга эга бўлган ана шу соҳадаги назарий ишларни ривожлантиришга кўпроқ эътибор бериш зарур.

Ўртоқ Несмеянов ўз нутқида совет олимлари — экономистларнинг фаолиятига кўпроқ тўхталиб ўтади. План органлари илмий ишлар асосида ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштириш, йирик иқтисодий районларнинг хўжалигини ривожлантиришнинг бош схемаси тўғрисида таклифлар киритди. СССР саноатида меҳнат унумдорлигини оширишнинг ташкилийтехника резервлари текшириб чиқилди, Совет Иттифоқининг транспортни ривожлантириш ва мамлакатнинг ягона транспорт шохобчасини вужудга келтириш истиқболлари белгиланди.

А. Н. Несмеянов халқ хўжалигини планлаштиришда электрон ҳисоб машиналарини қўллаш тўғрисидаги, Бутуниттифоқ илмий техника ахбороти институтининг фаолияти тўғрисидаги маълумотларни келтиради.

Академик Несмеянов КПСС Марказий Комитетининг Пленумини ишонтириб айтадики, совет олимлари халқ хўжалигининг техника тараққиётини тезлатишга, етти йиллик планни бажаришга янада зўр ғайрат ва сабот билан ёрдам берадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Ш. Р. Рашидов минбарга чиқади. (Ўртоқ Рашидов нутқи газетамизнинг иккинчи бетида босилган).

Бошқирдистон Халқ хўжалиги кенгашининг раиси **С. И. Кувикин** сўз олади. У, Совет Бошқирдистонининг саноати мавж урриб ривожланаётганлигини исбот этувчи ёрқин рақам ва фактлар келтиради. Совет Бошқирдистонида ўтган бир ярим йил ичида пландан ташқари неча юз миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Саноат ишлаб чиқариши суръатлари тезлашиб бормоқда. Ўтган йили саноат ишлаб чиқариши суръатлари қарийб ўн тўрт процент, шу йилнинг биринчи ярмида эса, ўн беш процент тезлашди.

Янги техникани жорий қилиш соҳасида анча иш қилинди. Масалан, нефть саноатида неча юзлаб қудуқлар автоматлаштирилди, машинасозлик заводларида 50 га яқин механикалаштирилган поток линиялар ишга туширилди. Техникани тараққий эттириш учун муваффақиятли кураш олиб борилганлиги ўтган ярим йил ичида саноатда меҳнат унумдорлигини ўн процентдан зиёд ошириш имконини берди.

Бошқирдистон нефтчилари қудуқларни пармалаш юзасидан берилган топшириқларни анча ошириб бажардилар.

Корхоналарнинг коллективлари, дейди ўртоқ Кувикин, ташкилийтехника тадбирларини ишлаб чиқдилар. Бу тадбирлар умуман иқтисодий районда етти йиллик планни беш ярим йил ичида бажариш имконини беради.

Сўнгра, нотиқ бир қанча конкрет масалаларни, чунончи: янги нефть конларини тезроқ ўзлаштириш, нефть тозалайдиган корхоналарни кенгайтириш, нефть тозалайдиган саноатни приборлар ва запас қисмлари билан таъминлашни яхшилаш тўғрисидаги масалаларни кўтаради. У, олтингугуртли нефтни ўз жойида қайта ишлаш зарур эканлигини ҳам кўрсатди. Бундан мақсад — республиканинг ўзида қурилиши лозим бўлган электростанцияларда ҳосил қилинган газдан фойдаланишдир.

Электростанциялар қурилиши министри **И. Т. Новиков** ўз нутқини мамлакатни электрлаштириш планини амалга оширишга бағишлади. Шу йилнинг биринчи ярмида, деди у, электростанцияларда ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан неча юз минг киловатт кўпроқ янги қувватлар ишга туширилди.

Пленумда сўзга чиққан ўртоқлар республикаларда энергетика қувватларини ошириш суръатлари етарли эмаслиги тўғрисида гапирганликларини таъкидлаб, министр айтдики, тез ривожланаётган саноатни электр қуввати билан таъминламоқ учун етти йилликда электростанцияларнинг қувватини илгари мўлжаллангандек, 58 — 60 миллион киловатт миқдорида эмас, балки анча кўпроқ миқдорда ошириш талаб этилади.

И. Т. Новиков айтадики, СССР Госплани энергетика қурилиши базаларини вужудга келтириш учун етарли миқдорда маблағ ажратмаётир, уларга машина-ускуналар ва автоматлаштириш воситаларини комплекс равишда етказиб беришни планлаштирмаётир. Ўртоқ Новиков машинасозлик заводлари электростанцияларга паст сифатли қозон, шарсимон тегирмонлар ва бошқа машина-ускуналар етказиб бераётганлигини кўрсатадиган мисолларни ҳам келтиради. Жумладан, юқори босимли ва юқори температурали буғ учун керакли сифатсиз турбопроводлар етказиб берилаётганлиги энергетика қурилиши ходимларини жиддий ташвишга солмоқда.

Ўртоқ Новиков сўзининг охирида энергетикани ривожлантириш истиқболларига тўхталиб ўтди. Бизнинг мамлакатимиз йил сайин кўпроқ қувватларни ишга туширади. Шу муносабат билан масалан, айланиб турмайдиган механизмларсиз электр қуввати ҳосил қилишни таъминламоқ учун тамомила янги агрегатлар ва электростанцияларнинг вужудга келтириш керак. Илмий тадқиқот институтлари, лойиҳа ташкилотлари ва заводлардаги инженер-техник ходимларнинг эътибори ҳозирги пайтнинг ўзидаёқ энергетикани янги техника босқичига кўтаришга қаратилиши лозим.

Лисичанск кимё комбинати — сунъий тола, пластмассалар, минерал ўғитлар ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш учун зарур бўлган синтетик хом ашё тайёрлайдиган ва тез ривожланиб бораётган корхоналарнинг биридир. Комбинат директори **В. Ф. Гогин** Пленумга ахборот бериб айтдики, бу корхонанинг коллективи 1958 йил май ойидан бошлаб маҳсулот ишлаб чиқаришни анча кўпайтирди. Бу ерда СССРда биринчи марта саноат шароитида капрон ва нейлон учун бензолдан хом ашё, табиий газдан техника спирти ва бошқа қимматли маҳсулот ҳосил қилина бошлади. Рационализаторлар ва ихтирочилар корхонанинг ишини юксак даражага кўтариш учун катта ҳисса қўшмоқдалар. Ярим йил ичида икки мингга яқин таклиф топширилди. Бу таклифларнинг ярмидан кўпроғи амалга оширилди.

Ҳозирги вақтда комбинатда капитал қурилиш ишлари кенг миқёсда олиб борилмоқда. Шу муносабат билан ўртоқ Гогин машина-ускуналарни етказиб бериш муддатларини қисқартириш ва уларнинг сифатини яхшилаш зарурлиги ҳақида гапиради.

Киевдаги Ленин номли машинасозлик заводи каби завод ҳам жиддий нуқсонлари бўлган нагнетателлар тайёрлади. Никополь ва Биринчи Уральск труба заводлари яхши сифатли трубалар ишлаб чиқаришни таъмин этмаётир ва бунинг натижасида кимё саноати корхоналарини оғир аҳволга солиб қўймоқда.

Нотиқ камбинатда янги теплоэлектроцентраль ва электростанцияларни тезроқ қуриш ва Шимолий Донец дарёсининг сувини кўпайтириш проблемасини тезроқ ҳал этиш зарур эканлигини таъкидлайди. Бу чора Луганск иқтисодий районида кимё машина созлигини ривожлантириш учун жуда муҳим аҳамиятга эгадир.

СССР Министрлар Совети илмий-техник давлат комитетининг раиси **К. Д. Петухов** мамлакатда техникани тараққий эттиришнинг бир қанча энг муҳим проблемаларига тўхталиб ўтди.

Янги машиналарнинг конструкцияларини тузиш ва уларни ишлаб чиқаришни ташкил этишда, — деди нотиқ, — жиддий нуқсонлар бор. Бу нуқсонлар шундан иборатки, янги машиналар кўпинча янги технология процессларини комплекс таъминлаш учун эмас, балки кўп вақт эски технология процессларининг айрим операцияларини кўзда тутибгина вужудга келтирилади. Бунда гап машиналар тўғрисида эмас, балки бошқа нарса тўғрисида бораётир.

Ўртоқ Петухов ўз фикрини қуйидаги мисоллар билан тасдиқлайди. 1940 йилда «Сталин уголь» комбинатида қазиб чиқарилган бир минг тонна кўмирга тўққизта қазиш машинаси, ўн иккита пармалаш перфоратлари, олтита электровоз тўғри келар эди ва ҳоказо. Эндиликда бу комбинатда кўмир комбайнлари, кўмир ортиш машиналари ҳам бор. Электровозлар сони уч баравар ортди. Лекин шунга қарамай, бу йил қазиб чиқарилган бир минг тонна кўмир ҳисобига ишчилар сони жуда оз миқдорда камайди. Бунга сабаб шуки, янги машиналар бутун технология процессини ўзгартирмай туриб, қолоқ операцияларни бажариш учун ишга туширилди.

Бошқа бир мисол. Главмосстройнинг 150 минг ишчиси бир неча йил муқаддам йилига қарийб 500 минг квадрат метр ҳажмдаги уй-жойларни фойдаланиш учун топширар эди. 1959 йилда Главмосстройнинг 97 минг ишчиси бир ярим миллион квадрат метр ҳажмида уй-жой қурди.

Бундай муваффақият қозонилганлигига сабаб шуки, қурилишда Н. С. Хрушчевнинг кўрсатмаларига мувофиқ, биноларни саноат шароитида тайёрланадиган қурилиш конструкциялари элементлардан барпо қилишга ўтишдек чинакам янги усуллар амалга оширилмоқда. Шу асосда қурилишнинг бутун технология процесси қайта ташкил этилди ва шунга мувофиқ замонавий янги машина-ускуналар яратилмоқда.

Илмий ташкилотлар ва лойиҳа-конструкторлик ташкилотларининг ишини технология процессларининг мақсадга энг мувофиқ вариантларини танлаб олишга қаратиш лозим. Нотиқ бу ишга раҳбарликни илмий-техника комитетлари зиммасига юклашни таклиф этади.

Туркманистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари **Б. Овезов** айтадики, республика меҳнаткашлари хўжалик қурилишининг катта вазифаларини ҳал этмоқдалар. Улар ўз имкониятларини ҳисобга олиб чиқиб, етти йиллик планни муддатидан илгари бажариш, ишлаб чиқаришнинг бир қанча соҳаларида 1965 йилга мўлжалланган даражага икки ва уч йил олдин эришиш мажбуриятини олдилар. Ўртоқ Овезов кейинги бир ярим йил ичида Туркманистонда саноат маҳсулоти анча ортганлигини исбот этувчи рақамларни келтиради. Республика ўзининг индустриал қувватини тобора оширмоқда. Ғоят унумли ишлайдиган нефть конлари, синтетик ювиш воситалари ва олтингугурт кислотаси ишлаб чиқарадиган цехлар, нефть машинаускуналари заводи ва бошқа корхоналар ишга туширилди.

Техникани тараққий эттириш вазифаларини амалга ошириш партия ташкилотларининг диққат марказида турибди. Нефть конларида нефть қатламлари босимини сунъий усулда сақлаб туриш ва қудуқларнинг ишини масофадан бошқариш, натрий сульфатини машина билан йиғиш ва мирабилитни механикалаштирилган усулда қуритиш тадбирлари муваффақиятли суратда амалга оширилмоқда. Корхоналарда кўпгина янги машина ва станоклар ўрнатилди, янги поток линиялар жорий қилинди. Лекин шунга қарамай, — деди ўртоқ Овезов,— баъзи заводларда фан ва техниканинг ютуқлари ҳали суст жорий қилинмоқда, меҳнат унумдорлиги паст.

Туркманистонда жуда кўп табиий бойликлар бор. Бу эса, СССР нинг шарқи-жанубида кучли янги нефть-газ базаларини вужудга келтириш учун реал истиқболлар очиб беради. Шу муносабат билан ўртоқ Овезов СССР Госплани республика томонидан тақдим этилган ва нефть ҳамда газ саноатини янада ривожлантириш билан боғлиқ бўлган таклифларни қараб чиқиши лозим деб ҳисоблайди.

СССР Госстройининг раиси **В. А. Кучеренко** сўзга чиқади. Совет ҳокимияти ўрнатилганидан буён ўтган давр ичида қандай кўламда қурилиш ишлари бажарилган бўлса, 1959 йилдан тортиб 1965 йилгача худди шундай кўламдаги ишлар бажарилиши лозим. Етти йилликнинг охирги йилида қурилиш ишларининг ана шу кўлами ишлаб турган ишчилар миқдори ўзгармаган ҳолда 1958 йилга нисбатан 60 процент ортади. Ишларни индустрлаштириш ва механизациялаш йўли билан бунга эришилади. Кейинги йилларда бизнинг мамлакатимизда қурилишни асосан йиғма темир-бетон конструкциялар ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳисобига индустрлаштириш учун жуда кўп иш қилинди. 1954 йилда қарийб 3 миллион кубометр йиғма темирбетон конструкциялар тайёрланган бўлса, 1959 йилда 25 миллион кубометр тайёрланди.

Ўртоқ Кучеренко уй-жой қурилишини индустрлаштириш проблемаси қандай ҳал этилаётганлиги тўғрисида гапириб, йирик панелли уйлар қуриш афзал эканлигини таъкидлайди. 1964 йилда ана шу усул билан етти йилликнинг биринчи йилидагига нисбатан 50 баравар кўпроқ уй қурилиши лозим. Шу билан бирга нотиқ йирик панеллар ишлаб чиқарадиган корхоналар қурилиши ҳали жуда суст олиб борилаётганлигини ҳам уқтириб ўтади. Бир ярим йил ичида 120 завод ўрнига атиги 24 завод қурилган.

СССР Госстройининг раиси қурилиш механизмларининг конструкциялари тобора такомиллаштирилаётганлигини ва модернизация қилинаётганлигини айтади. Ўртоқ Кучеренко қурилиш машинасозлиги заводларининг эътиборини бошқа хилдаги маҳсулотлар чиқаришга қаратаётган баъзи халқ хўжалиги кенгашларини танқид қилади.

Сўнгра нотиқ ишнинг техника жиҳатидан юксак даражада бўлиши ва қурилиш қийматининг камайтирилиши лойиҳаларнинг сифатига кўп жиҳатдан боғлиқ эканлигини айтади ва мамлакатда қурилиш ишларини яхшилаш зарур деб таъкидлайди.

ВЦСПС раиси **В. В. Гришин** ўз нутқида совет кишиларининг турмуш даражасини ошириш тўғрисида гапиради. Бизнинг мамлакатимизда ишчи ва хизматчиларнинг реал иш ҳақи ошиб бормоқда, иш куни қисқартирилмоқда, меҳнаткашларга жамоат хизмати кўрсатиш учун давлат томонидан тобора кўп маблағ сарф қилинмоқда. Ўтган йилнинг бир ўзидагина шаҳарларда ва ишчи посёлкаларида жами 80 миллион квадрат метрдан кўпроқ ҳажмда уй-жой қурилди. Кейинги бир ярим йил ичида малакали ёш ишчилардан 860 минг киши халқ хўжалигида ишлаш учун юборилди.

Нотиқ озиқ-овқат товарлари ишлаб чиқариш тез ортиб бораётганлиги тўғрисида мароқли маълумотлар келтиради. Ўтган йили ишчи оилаларининг бюджетини ўрганиб чиқиш натижалари жон бошига ўртача миқдорда гўшт истеъмол қилиш 1958 йилдагига нисбатан 11 процент, гўшт маҳсулотлари истеъмол қилиш 13 процент, сут ва сабзавот истеъмол қилиш 5 процент, мева истеъмол қилиш 16 процент, тухум истеъмол қилиш 6 процент ва кондитер маҳсулотлари истеъмол қилиш 8 процент ортганлигини кўрсатди.

В. В. Гришин совет касаба союзлари халқ хўжалигида янги муваффақиятларга эришиш учун, етти йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун олиб борилаётган курашга катта ҳисса қўшаётганликларини таъкидлайди. Совет касаба союзлари мусобақани авж олдириш, коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари ҳаракатини кучайтириш, рационализаторлар ва ихтирочиларнинг, илмий-техника жамиятларининг ишини яхшилаш ва ишчилар, инженерлар ҳамда техниклар ижодий фаолиятининг бошқа формаларини ривожлантириш йўлида иш олиб бормоқдалар.

Транспорт қурилиши министри **Е. Ф. Кожевниковга** сўз берилади. КПСС нинг XXI съезди, — дейди нотиқ, — транспортни тубдан реконструкция қилиш вазифасини қўйди. Паровозларни замонавий ва тежамли локомотивлар — электровозлар ва тепловозлар билан алмаштириш, шунингдек поездлар ҳаракатини бошқаришда автоматикани кенг қўллаш темир йўлларда ана шундай қайта қуришнинг негизидир.

Транспорт қурилиши министрлигининг ташкилотлари съезд қарорларига амал қилиб, 1959 йилда темир йўлларни электрлаштириш планини 106,8 процент бажардилар. Беш минг километрдан кўпроқ узунликда Москва — Иркутск темир йўлини электрлаштириш тамомланмоқда. Қурувчилар ишларни шу йил октябрь ойида тамомлаш мажбуриятини олган эдилар, бу мажбурият муваффақиятли бажарилмоқда.

Техника жиҳатидан реконструкция қилиш темир йўлларда поездлар ва юкларни ўтказиш имкониятини анча оширади.

Сўнгра ўртоқ Кожевников қурилишнинг индустриал базасини ривожлантириш тўғрисида гапиради. Кейинги беш йил ичида транспорт қурилишларини механизмлар билан таъминлаш бир ярим баравардан зиёд ортди. Бизнинг саноатимиз ишларни тобора механизациялаштириш соҳасида транспорт ходимларига катта ёрдам бера олади ва бериши лозим. Лекин айрим корхоналар ғоят унумли ишлайдиган янги машиналарни ишлаб чиқаришни кечиктирмоқдалар.

Ўртоқ Кожевников сўзининг охирида автомобиль йўл қурилишининг баъзи бир масалаларига тўхталиб ўтди.

Шундан кейин КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. Н. Косигин сўзлайди.

Шу билан музокаралар тўхтатилади.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми муҳокама этилган масала юзасидан бир овоздан қарор қабул қилади. (ТАСС).

Ўзбекистон ғаллакорларининг муваффақияти

Ўзбекистоннинг колхоз ва совхозлари давлатга ғалла сотиш (шолидан ташқари) йиллик планини бажардилар.

Ғалла ўрим-йиғими ва уни тайёрлаш пунктларига топшириш давом этмоқда.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари

ўртоқ А. Н. КОСИГИН нутқи

Ўртоқлар! Партия Марказий Комитетининг шу Пленуми мамлакатимиз ҳаётидаги муҳим бир даврда, бутун совет халқи партия XXI съезди томонидан илгари сурилган етти йиллик планнинг улуғвор вазифаларини ўз ижодий меҳнати билан амалга ошираётган бир пайтда ўтмоқда.

Совет Иттифоқининг шонли Коммунистик партияси совет халқининг коммунистик жамият қуриш йўлидаги ижодий фаолиятига илҳом бермоқда ва бу фаолиятни ташкил этмоқда. Бизнинг партиямиз монолит, ягона партия бўлиб, ўз Марказий Комитети теварагига ҳар қачонгидан кўра маҳкам жипслашгандир ва мамлакатимизда коммунистик жамият қурилиши вазифаларини бутун куч-эътиборини қаратиб ҳал этмоқда. Улуғ ленинчи партия раҳбарлигида коммунизм сари олға бораётган совет халқининг ғолибона ҳаракатини тўхтата оладиган куч дунёда йўқ.

Бу Пленумда саноатни ривожлантириш ва фан ҳамда техниканинг энг янги ютуқларини халқ хўжалигига жорий қилиш масалаларини қараб чиқаётганлиги мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш учун жуда муҳим аҳамиятга эгадир. Мамлакат халқ хўжалиги олдида турган ана шу янги жуда муҳим вазифаларни Н. С. Хрущев коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари мусобақаси илғорларининг Кремлда ўтказилган Бутуниттифоқ кенгашида ва бошқа бир қанча нутқларида батафсил баён қилиб берди.

Пленум қатнашчилари РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ Герасимовнинг, Украина ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ Сениннинг, Латвия Халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ Гайленинг, Красноярск Халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ Ломаконинг, Кемерово Халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ Графовнинг, Қарағанда Халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ Братченконинг, СССР Министрлар Совети Автоматлаштириш ва машинасозлик Давлат комитетининг Раиси ўртоқ Костоусовнинг ва Украина ССР Фанлар академияси электрпайвандлаш институтининг директори ўртоқ Патоннинг чуқур мазмунли докладларини зўр эътибор билан тингладилар.

Бу докладларда ва партия ҳамда хўжалик ташкилотлари раҳбарлари, олимлар ва ишлаб чиқариш новаторларининг нутқларида мамлакатимизнинг халқ хўжалигини ривожлантиришда эришилган катта муваффақиятлар очиқ-равшан кўрсатиб берилди. Совет халқи ва партиямизнинг битмас-туганмас ижодий кучи ана шу муваффақиятларда акс эттирилди.

Партия ташкилотлари, халқ хўжалиги кенгашлари, ишчилар, инженерлар, техниклар, ишлаб чиқариш новаторларининг партия XXI съезди қўйган буюк вазифаларни амалга ошириш соҳасида қандай катта ишларни қилганликлари конкрет мисоллар билан кўрсатилди. Коммунистик меҳнат зарбдорлари, бригадалари ва коллективлари номини олиш учун ўтказилаётган мусобақа кенг авж олди.

Никита Сергеевич Хрущев айтдики, марксизм-ленинизм ҳозирги пайтда фақат назариягина эмас. Марксизм-ленинизм идеялари бизнинг мамлакатимизда муваффақиятли суратда амалга оширилмоқда ва Европа ҳамда Осиёдаги кўпгина мамлакатларда турмушга татбиқ этилмоқда.

Бизнинг партиямиз, совет халқи илгари инсоният фақат хаёл қила олган вазифаларни ҳал этмоқдалар. Биз эндиликда етти йил мобайнида шундай вазифаларни ҳал этмоқдамизки, бу вазифаларни амалга оширмоқ учун аввалари кўп ўн йиллар талаб этилган бўлур эди.

Буни қуйидаги мисолларда яққол кўрсатиш мумкин.

Марказий статистика бошқармаси ўтказган рўйхат маълумотларига қараганда, 1960 йил 1 январга қадар давлат ва кооператив ташкилотларининг барча асосий фондлари ҳозирги нархларда икки триллион тўрт юз миллиард сўмдан кўпроқ маблағни ташкил этади. Буларнинг ҳаммаси Россия ташкил топганидан буён ўтган давр ичида ва совет ҳокимиятининг 42 йили мобайнида тўпланди.

Ҳозирги пайтда бизнинг олдимизда 1960 йилдан тортиб 1965 йилгача бўлган вақт ичидагина мамлакатимиз халқ хўжалигининг асосий фондларини икки баравар ошириш вазифаси турибди. Бунинг маъноси шуки, биз мамлакатимизнинг бутун тарихи мобайнида қанча нарса вужудга келтирилган бўлса, етти йилликда худди шунча миқдорда яратамиз. **(Давомли қарсаклар).**

Капитализм дунёсидаги мамлакатларнинг бирортаси ҳам бундай вазифани ўз олдига қўялмайди.

Ҳозирги пайтда Совет Иттифоқи дунёнинг энг қудратли мамлакати экан, етти йилликнинг охирига келиб, Совет Иттифоқи халқ хўжалигининг моддий техника базаси икки баравар ортганида унинг кучи ва қуввати ғоят ортажаги турган гапдир.

Бошқа бир мисол. СССР нинг миллий даромади етти йилликнинг охирига келиб 1958 йилдагига нисбатан 62—65 процент ортади ва, шундай қилиб, урушдан аввалги 1940 йил даражасидан қарийб 6 баравар кўпаяди. Миллий даромад ўсишининг ана шундай юксак суръатларига капиталистик мамлакатларнинг бирортаси ҳам эриша олмайди.

Миллий даромаднинг ўсиши натижасида меҳнаткашларнинг даромадлари ортади ва халқ истеъмолининг тобора ўсиши таъминланади. Бу эса, давлатимизнинг халқ моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлигини жуда яққол ифода этади.

Партия аҳолининг турмуш даражасини систематик равишда ошириш вазифасини қўйди. Бу вазифа муваффақиятли суратда ҳал этилмоқда: иш ҳақи даражаси ошмоқда, нархлар камайтирилмоқда, аҳоли уй-жой билан тобора кўпроқ таъминланмоқда ва асрлар бўйи илгари суриб келинаётган уй-жой проблемаси социалистик мамлакатимизда батамом ҳал этиладиган пайт узоқ эмас.

Маълумки, бизнинг мамлакатимизда ишчи ва хизматчиларни олти ва етти соатлик иш кунига кўчириш 1960 йилда тамомланади. Шу билан бирга ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи камайиши уёқда турсин, балки меҳнат унумдорлигини ошириш асосида узлуксиз кўтарила боради. Биз ишчи ва хизматчилардан олинадиган солиқларни бу йилиёқ дунёда биринчи бўлиб бекор қилишга киришамиз.

Яна шундай мисолни ҳам келтириш мумкин. Уруш тамом бўлганида, масалан айтайлик, пўлат ишлаб чиқариш соҳасида Америка Қўшма Штатларига етиб олиш имконияти биз учун узоқ бир перспектива эди. Эндиликда аҳвол ўзгарди. 1960 йилда биз 65 миллион тонна пўлат, 1961 йилда 71 миллион тонна пўлат эритамиз, Америка Қўшма Штатларида эса 1959 йилда қарийб 85 миллион тонна пўлат эритилган эди.

Бу вазифанинг эндиликда узоқ перспектива эмаслигини кўриб турибсиз ва бу вазифани яқин вақтлар ичида ҳал этишимизга ва Америка Қўшма Штатларидан ўзиб кетишимизга шак-шубҳа йўқ. **(Қарсаклар).**

Етти йиллик биринчи йили планини бажариш якунлари ва етти йиллик иккинчи йили биринчи ярим йил планининг бажарилиши тўғрисида яқинда эълон қилинган маълумотлар шуни кўрсатадики, етти йиллик планда белгиланган топшириқлар бажарилибгина қолмай, балки муҳим кўрсаткичлар бўйича анча ошириб ҳам бажарилмоқда.

1959 йилда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш планда мўлжалланган 7,7 процент ўрнига 11 процентдан кўпроқ ортди ва шу йилнинг биринчи ярмида йиллик планда мўлжалланган 8,1 процент ўрнига 10 процентдан зиёд кўпайди.

Етти йиллик план амалга оширила бошлаган пайтдан буён контроль рақамлар ҳисобларида кўзда тутилганидан 3,4 миллион тонна кўпроқ пўлат, 2,6 миллион тонна кўпроқ прокат, 5 миллиард киловатт-соат кўпроқ электр қуввати ишлаб чиқарилди, 3 миллион тоннадан кўпроқ нефть, 4 миллион тоннадан кўпроқ темир руда чиқарилди, машиналар, кимё маҳсулотлари ва бошқа маҳсулотлар анча кўпроқ ишлаб чиқарилди.

Уй-жой қурилиши кенг миқёсларда олиб борилмоқда. Совет Иттифоқи бир минг киши ҳисобига қурилаётган квартиралар миқдори жиҳатидан дунёда биринчи ўринни олди.

Эришилган муваффақиятлар ҳаммамизни, барча совет кишиларини ва бутун прогрессив инсониятни қувонтирмоқда ҳамда капитализм билан тинч иқтисодий мусобақада ғалаба қозонишимиз учун қатъий ишонч туғдирмоқда.

Н. С. Хрущев коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари мусобақаси илғорларининг Бутуниттифоқ кенгашида бундай деган эди: «...Биз саноат ва транспортнинг иш натижаларидан мамнун бўла оламиз. Аммо коммунистларнинг, совет кишиларининг табиати шундайки, муваффақиятларимиз ҳар қанча катта бўлганида ҳам улар билан мағрурланиб кетиш бизга хос хусусият эмас».

Ҳаёт олға бормоқда, совет кишилари тобора кўп тажриба ва билим тўпламоқдалар, социалистик ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун мавжуд имкониятлардан яхшироқ фойдаланиш маҳоратини ҳосил қилмоқдалар.

Бизнинг бу соҳадаги имкониятларимиз кўп. Бу нарса докладларда, шунингдек Пленум қатнашчиларининг нутқларида — Кузнецк заводи листопрокат цехининг старший вальцовшчиги ўртоқ Картавихнинг, «Чистяковантрацит» трестига қарашли Лутугин номли шахта коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи ўртоқ Кольчикнинг, олимларимиздан Патон, Иоффе, Несмеянов, Христианович ўртоқларнинг, шунингдек КПСС Марказий Комитети аъзолари ва Пленум қатнашчиларининг нутқларида аниқ-равшан кўрсатиб берилди.

Уларнинг чуқур мазмунли нутқлари ўртага қўйилган масалаларни яхши билганликларини кўрсатади ва мамлакатимизни янада юксалтиришга янги, янада юксак марраларга эришишга қаратилгандир.

Бизнинг эришган муваффақиятларимиз ана шу нутқларда яққол кўрсатилди. Шу билан бирга ташкилий масалалардаги, планлаштириш ва таъминлашдаги жиддий камчиликлар очиб ташланди ва ана шу нуқсанларни бартараф қилиш юзасидан фойдали маслаҳатлар берилди ҳамда таклифлар киритилди.

Пленумда қилинган докладларда ва нутқларда кўпгина конкрет ва жуда муҳим таклифлар илгари сурилди, кўпгина танқидий мулоҳазалар айтилди. Ана шу таклиф ва танқидий мулоҳазаларнинг амалга оширилиши планни муваффақиятли суратда тўла ва ошириб бажариш учун халқ хўжалиги резервларидан янада кўпроқ фойдаланиш имконини беради.

Марказий Комитет Президиуми ва Ҳукумат Пленумга қуйидагиларни маълум қилишни менга топширдилар: нутқларда кўтарилган масалаларнинг ҳаммаси Марказий Комитетда ва Ҳукуматда ҳар томонлама қараб чиқилади ва халқ хўжалигини тағин ҳам тез ривожлантиришни таъминлаш мақсадида мазкур таклифларни тез амалга оширишга қаратилган зарур қарорлар қабул қилинади.

Иттифоқчи республикалар Коммунистик партиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советлари, область партия комитетлари, халқ хўжалиги кенгашлари, марказий бошқармалар ва муассасалар ҳам ўз олдиларига қўйилган масалаларни қараб чиқишлари ва зарур чоралар кўришлари лозим.

Партия, касаба союз, комсомол ва хўжалик ташкилотлари техника тараққиётини янада жадаллаштириш учун, саноат ва транспортнинг ишида юксак кўрсаткичларга эришмоқ учун, етти йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун ижодий ташаббус ва жавобгарликни тағин ҳам ошириш мақсадида ташкилотчилик ишларини кенг миқёсда ривожлантиришлари лозим. Барча резервларни ҳаракатга келтириш ва экономикамизда мавжуд бўлган барча имкониятлардан фойдаланиш керак.

Янги техникани жорий қилиш асосида меҳнат унумдорлигини янада ошириш — муҳим вазифадир. Бундан мақсад — халқ хўжалигининг кучли суратда юксалишини таъминлашдан ва иш куни узунлигини яна қисқартиш учун ҳамда халқнинг моддий турмуш даражасини кўтариш учун база вужудга келтиришдан иборат.

Аҳоли учун товарлар ишлаб чиқариш масалаларига кўпроқ эътибор бериш зарур, токи жон бошига истеъмол қилиш жиҳатидан дунёдаги энг юксак даражага жуда қисқа вақт ичида эришайлик.

Техника жиҳатдан энг илғор маҳсулот ишлаб чиқаришга эришмоқ зарур. Шу нарса муҳимки, станоклар, агрегатлар ва машиналарнинг ҳар бир янги серияси меҳнат унумдорлиги жиҳатидан капиталистик мамлакатларда ишлаб чиқарилаётган машиналарнинг энг яхши нусхаларидан паст даражада бўлмасин. Аҳолига сотиш учун чиқариладиган маҳсулот нафислиги, гўзаллиги билан ажралиб туриши ва истеъмолчиларнинг эҳтиёжларини тўла қондириши лозим.

Бутун халқ хўжалигини юксалтириш учун асосий резерв бўлган маҳсулот таннархини тобора камайтириш — асосий вазифаларнинг бирида. Маҳсулотнинг таннархини камайтириш масаласи барча корхоналар раҳбарларининг диққат марказида туриши керак.

Ажойиб ишчилар синфимиз, деҳқонларимиз, зиёлиларимиз учун, бутун совет халқи учун яхши маиший шарт-шароит вужудга келтириш, савдо-сотиқни, умумий овқатланишни, аҳолига маданий хизматни яхшилаш учун зарур ҳамма чораларни кўришимиз керак.

Барча партия, совет ва хўжалик органлари совет кишисининг эҳтиёжларини тўлароқ қондириш тўғрисида доим ғамхўрлик қилишлари керак.

Биз ана шу жуда муҳим вазифаларни ҳал этмоқ учун зарур имкониятларнинг ҳаммасига эгамиз.

Ўртоқлар! Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг шу Пленуми партиямизнинг ҳаётида, бутун совет халқининг ҳаётида жуда муҳим воқеадир.

Маълумки, бизнинг партиямиз социалистик давлат тараққиётининг ҳамма босқичларида техникани тараққий эттиришга жуда катта аҳамият бериб келди. Ҳозирги вақтда техникани узлуксиз тараққий эттириш учун курашнинг аҳамияти кўп даражада ортади ва аслида бу кураш коммунизмнинг моддий техника базасини вужудга келтириш соҳасида ҳозирги кунда энг муҳим звенодир.

Ўртоқ Н. С. Хрущев ўз нутқларида кўп марта таъкидлаб айтдики, коммунизмга яқинлаша борган сари фан-техникани ҳар томонлама тараққий эттириш учун кураш жуда катта аҳамиятга эга бўлади, чунки коммунизм фан ва техниканинг замонавий илғор муваффақиятларигагина таяниши мумкин. Партиямиз Марказий Комитети мамлакат халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида техникани тараққий эттириш учун курашни янада кучайтириш масалаларини Пленумларда муҳокама қилаётганлиги бечиз эмас.

Кейинги йилларда фан ва техниканинг мавж уриб юксалганлиги, социалистик хўжалик системасининг битмас-туганмас имкониятлари ва жуда катта афзалликлари мамлакатимизнинг ишлаб чиқарувчи кучларини ҳар томонлама ривожлантириш учун барча зарур шарт-шароитни вужудга келтиради.

Партиямизнинг Марказий Комитети ва Совет ҳукумати турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун, халқаро кескинликни юмшатиш учун изчиллик билан қатъий кураш олиб бормоқдалар.

Халқлар ўртасида дўстлик ва бутун дунёда тинчлик ўрнатишни кўзда тутиб, биз ўтказиб келаётган тинчликсевар ташқи сиёсат бутун прогрессив инсониятнинг, ер юзидаги барча оддий кишиларнинг маъқуллаши ва муҳаббатига сазовор бўлди.

Давлатимизнинг тинчликсеварлик сиёсати социалистик тузумнинг моҳиятини объектив суратда акс эттиради. Социалистик тузум бутун инсоният учун порлоқ келажакни яратиш йўлида зўр бериб ҳаракат қилишга асосланган.

Турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун, халқаро кескинликни юмшатиш ва давлатлар ўртасидаги дўстлик учун курашдек олижаноб ишда тинчликнинг толмас курашчиси Никита Сергеевич Хрущевнинг хизмати каттадир. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Америка монополиячиларининг муайян доиралари тинчликдан қўрқадилар, улар кескинликнинг давом этиши ва авж олишини истайдилар. Бу ҳол уларнинг зўр бериб қуролланиш орқасида жуда кўп фойда ундириб олишлари учун имконият яратиб беради. Америка Қўшма Штатларининг агрессив доиралари ва ҳукумати уруш хавфини кучайтиришга қаратилган ва қасддан ўтказилаётган иғвогарлик ҳамда хиёнаткорлик йўлига ўтдилар.

Америка монополиячиларининг агрессив авантюристик сиёсати уларнинг ўз кучларига ишонмасликларига, тинч иқтисодий мусобақада жаҳон социалистик экономикасининг ғоят ривожланишига қарши бардош беролмасликларидан қўрқишларига асосланади.

Совет Иттифоқи ва дунёдаги барча тинчликсевар мамлакатлар ана шу иғволарга бефарқ қарай олмайдилар.

Ер юзидаги ақли расо кишиларнинг ҳаммаси шу нарсани яхши тушунадиларки, Совет Иттифоқининг тинчликсеварлик сиёсати сира ҳам Совет давлатининг заифлиги аломати эмас. Совет халқи ҳар қандай агрессорни жиловлашга қодир эканлигини ҳозир ҳар бир киши яхши билади.

Ўртоқлар! Биз ҳозир ажойиб даврда яшамоқдамиз. Мамлакатимизнинг кучлари барқ уриб ўсди ва мамлакатимиз ўз тараққиётида сира тўхтамай олға ҳаракат қилиб бормоқда. Партия Марказий Комитетининг топшириғига мувофиқ, халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 20 йилга мўлжалланган перспектив плани — коммунистик жамият қуриш плани ишлаб чиқилмоқда. Бу план совет халқига янада улуғвор истиқболлар очиб беради.

Партиямизнинг XXI съезди қўйган буюк вазифалар муддатидан илгари бажарилажагига аминмиз. Улуғ Коммунистик партиямиз, унинг ленинчи Марказий Комитети бунинг учун гаровдир. Ишчилар синфининг иши учун, коммунизм иши учун толмас курашчи Никита Сергеевич Хрущев партиямизнинг ленинчи Марказий Комитетига бошчилик қилмоқда. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Ўртоқ Ш. РАШИДОВ нутқи

(ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ СЕКРЕТАРИ)

Ўртоқлар! Бизнинг қудратли социалистик Ватанимиз ўз ижодий кучлари бениҳоя равнақ топган ажойиб кунларни бошидан кечирмоқда. Партия XXI съездидан кейин атиги бир ярим йил ўтди. Лекин бу давр ичида жуда кўп иш қилинди! Совет халқининг қаҳрамонона ишлари, мамлакатимизда коммунизм тантанаси учун, ер юзида тинчлик учун қилинаётган буюк ижодий ишлар пафоси Пленумда қилинган докладлар ва нутқларда ўзининг ёрқин ифодасини топди.

Халқ бахт-саодати учун атоқли курашчи Никита Сергеевич Хрущев бошчилигидаги Марказий Комитет ва Совет ҳукуматининг доно ички ҳамда ташқи сиёсатини мамлакатимизнинг ҳамма халқлари қизғин маъқулламоқдалар.

Барча совет кишилари каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам шу Пленумни муносиб кутиб олишга тайёрланиб, катта муваффақиятларга эришдилар. Республикадаги саноат корхоналарининг коллективлари ярим йиллик ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари, 21 июнда бажардилар. Ўзбекистон ярим йил ичида мамлакатга пландан ташқари бир неча юз миллион сўмлик саноат маҳсулоти берди.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлатга гўшт сотиш йиллик планини муддатидан илгари бажардилар. 1960 йилда давлатга қоракўл тери ва тухум сотиш юзасидан олинган мажбуриятлар ошириб бажарилди. Пилла ва дон сотиш давлат планлари ҳам бажарилай деб қолди. Пахтакорларимиз об-ҳаво шароитининг ноқулай келиши орқасида рўй берган қийинчиликларни муваффақиятли суратда енгиб, «оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштириш учун зўр ғайрат билан кураш олиб бормоқдалар.

КПСС XXI съездидан кейинги даврда партиянинг ленинча миллий сиёсати янада ривожлантирилди, совет халқларининг дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлиги янада кўпроқ мустаҳкамланди, социалистик тузумимизнинг буюк имкониятлари янада зўр куч билан рўёбга чиқди.

Республикада келажак пионерларининг шонли ҳаракати—коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари номини олиш йўлидаги мусобақа кун сайин кенгаймоқда. Бу мусобақада юз мингдан кўпроқ киши қатнашмоқда. 900 га яқин бригада, смена ва участка ана шу фахрий номни олишга сазовор бўлди.

Республика партия ташкилоти янги техникани ва илғор технологияни ишлаб чиқаришга жорий қилиш, янги корхоналарни ишга тушириш, ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва эскириб қолган машина — ускуналарни алмаштириш соҳасида тегишли тадбирларни амалга оширдилар. Бу тадбирлар саноатимизнинг катта муваффақиятларга эришувида муҳим роль ўйнади.

Саноатнинг кўпгина тармоқларида ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш йўли билан оғир қўл меҳнатига барҳам бериш соҳасида анча иш қилинди. Республикадаги гидроэлектростанцияларни автоматлаштириш ва телемеханизациялаш тугалланмоқда, нефть қудуқларини масофадан бошқариш усулига ўтилмоқда. Марказий Комитетнинг июнь Пленумидан кейингина корхоналаримизда юздан кўпроқ поток линиялар ўрнатилди.

Техникани тараққий эттириш соҳасида кўрилган бу тадбирлар ва бошқа кўп чоралар ишлаб чиқаришнинг техника-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилашимиз учун имконият туғдирди. Ярим йил ичида республика саноатида меҳнат унумдорлиги 18 процент ортди. Маҳсулот таннархини камайтириш плани ошириб бажарилди.

Республика партия ташкилоти мамлакат пахтачилигини комплекс механизациялаш учун машиналар вужудга келтириш ва ишлаб чиқаришда республика зиммасига катта жавобгарлик юклангалигини яхши англаб, конструкторлик бюролари, илмий-тадқиқот институтлари ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводларининг ишини яхшилаш соҳасида бир қанча тадбирларни амалга оширди.

Н. С. Хрущев КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленумида уяга белгиланган миқдорда чигит ташлаган ҳолда, квадрат-уялаб экиш учун махсус сеялка вужудга келтириш зарурлиги тўғрисида гапирган эди. Бу сеялка уруғликни кўп миқдорда тежаш ва пахтачиликда ягоналаш каби кўп меҳнат талаб қиладиган ишга барҳам бериш имкониятини туғдирган бўлур эди. Биз бу йил республикада янги сеялкалар билан 50 минг гектар ерга чигит, 25 минг гектар ерга маккажўхори экдик.

Республика бу йил пахта терадиган «ХВС-1,2» маркали машиналар ишлаб чиқаришни олти баравар кўпайтиради. Мамлакатнинг барча пахтакор республикаларида ўтган йил куз фаслида шу маркадаги машиналарга яхши баҳо берилди.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумида тўқимачилик саноатига тоза пахта толаси етказиб бермаётганлиги учун республикамиз жиддий танқид қилинган эди. Ўзбекистон партия ташкилоти ана шу нуқсонга барҳам бермоқ учун тегишли чораларни кўрди ва кўрмоқда.

Капитал қурилиш республикадаги қолоқ соҳа бўлиб келган эди. Ўтган ярим йил ичида бу масала Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленумларида икки марта муҳокама қилинди. Кўрилган тадбирлар натижасида қурилиш ишлари соҳасидаги аҳвол анча яхшиланмоқда. Цемент ишлаб чиқарадиган янги корхоналар ишга туширилди. Қурилиш индустриясининг йирик корхонаси — Тошкент уй қуриш комбинати қурилди, йиғма темирбетон ишлаб чиқариш кўпайтирилди.

Ўзбекистонда, дейди нотиқ, хомашё ресурсларининг янги йирик конлари топилди. Бизда табиий газ запаслари ҳозир икки триллион кубометр ҳисобланади. Ҳозирги пайтда Қорақалпоғистон автоном республикасида келгусида кўп газ олинадиган катта конлар топилди. Ана шу жуда керакли хомашёдан фойдаланиш масалаларини тезроқ ҳал этиш керак.

Тошкент яқинида, «Ўзбекистон кочегаркаси» деган ном билан машҳур бўлган Оҳангарон районида жуда кўп кўмир запаслари билан бир қаторда, каолин балчиқ запаслари ҳам кўп топилди. Бу зонада арзон электр энергияси, арзон ёқилғининг мавжудлиги Оҳангаронда алюминий ва алюминий қотишмалари ишлаб чиқаришни ташкил этиш имконини беради.

Нотиқ сўзининг охирида бундай дейди: Марказий Комитет Пленумини ишонтириб айтаманки, марксизм-ленинизм улуғ идеяларига қатъий содиқ бўлган, Ватан олдидаги ўз интернационал бурчини шараф билан бажаришга астойдил интилаётган Ўзбекистон партия ташкилоти атоқли ленинчи Никита Сергеевич Хрущев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг синалган ва доно раҳбарлигида омма ўртасидаги ташкилотчилик ва сиёсий ишларни янада юксак даражага кўтаради, республиканинг барча меҳнаткашларини янги муваффақиятларга эришиш йўлидаги курашга сафарбар қилади. **(Қарсаклар).**

«ПРАВДА» 16 июль.

ҚУВОНЧЛИ ЯКУНЛАР

Ўзбекистон ССР халқ хўжалигининг биринчи ярим йилликда ривожланиши

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий Статистика бошқармасининг хабарида кўрсатилишича, Ўзбекистон ССР саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажми бўйича биринчи ярим йиллик планни муддатидан илгари 21 июнда, ярим йилликнинг охирига келиб эса — 106 процент бажарган. Бунда биринчи ярим йилликда маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиши ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан етти йиллик планда кўзда тутилган 8,8 процент ўрнига 15 процентни ташкил қилди.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши, ҳамма областлар ва Қорақалпоғистон АССР, Тошкент шаҳри, шунингдек кўпчилик министрликлар ва бошқармалар умуман маҳсулот ишлаб чиқариш ва маҳсулотларнинг энг муҳим турларидан кўпчилигини ишлаб чиқариш бўйича ярим йиллик топшириқларни бажараолмади.

Шу билан бирга, ахборотда кўрсатилишича, халқ хўжалиги кенгашининг 12 корхонаси белгиланган топшириқларни бажараолмади.

Ахборотда қора ва рангли металлар, газ, нефть, металл қирқувчи станоклар, цемент, йиғма темир бетон буюмлар, шунингдек халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш юксак суръатлар билан ўсганлиги ҳақида гапирилади.

Биринчи ярим йилликда пландан ташқари 8,5 минг тонна пўлат ишлаб чиқарилди, 106 минг тонна кўмир, 8 минг тонна нефть чиқарилди, 93 миллион киловатт-соат электр қуввати ҳосил қилинди, 24 минг тонна минерал ўғит, 112 пахта териш машинаси, 253 трактор культиватори, 18 компрессор, 10 минг тонна цемент, 19 минг тонна пахта толаси, 4 миллион метр ип газлама ва 96 минг метр ипак газлама, 73 минг дона устки ва 489 минг дона ички трикотаж, 236 минг жуфт пайпоқ, 223 минг жуфт чарм пойафзал, 7,5 минг тонна ўсимлик мойи, 741 тонна мол ёғи, 9,3 минг тонна гўшт ва бошқа кўпгина хил маҳсулотлар ишлаб чиқарилди.

1960 йилнинг биринчи ярмида саноат ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқларида янги техника кенг жорий қилинди, ишлаб чиқариш автоматлаштирилди ва асбоб-ускуналар модернизация қилинди. Шу давр ичида ихтирочилар ва рационализаторлар ишлаб чиқаришни такомиллаштиришга қаратилган 20 мингдан кўпроқ янги таклиф киритдилар. Бу таклифларни жорий қилиш натижасида йиллик шартли экономия ўнларча миллион сўмни ташкил этади.

Янги техниканинг жорий қилиниши, саноат корхоналари коллективлари ижодий активлигининг ўсиб бориши меҳнат унумдорлигини оширишга ва бу соҳадаги топшириқни 3 процент ортиғи билан бажаришга имкон берди. Республика саноатида меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 11 процент ошди. Меҳнат унумдорлиги етти йиллик топшириғида белгиланганидан жадалроқ суръат билан ошмоқда.

Марказий Статистика бошқармасининг ахборотида республика қишлоқ хўжалигининг биринчи ярим йилликда ривожланиши ҳақидаги маълумотлар кўрсатилади. Об-ҳаво шароитининг ноқулай келишига қарамай, республика колхоз ва совхозлари ишни жуда уюшқоқлик билан ташкил қилиб чигитни қисқа муддатларда экиб олдилар ва ғўзани ишлашни кенг авж олдириб юбордилар. Республика кўкламги экиш планини бажарди. Бутун пахта майдонининг 90 процентидан кўпроғига чигит квадрат-уялаб ва тўғри бурчак — уялаб экилди, бунда 50 минг гектарга яқин майдонга биринчи марта чигит экадиган сеялка ёрдамида экилди. Кетмонсиз ишланадиган пахта майдони икки марта кенгайди.

Маккажўхори ва оқ жўхори экин майдонлари анча кенгайтирилди, бунда 60 процент майдондаги жўхори квадрат-уялаб экилди.

1960 йил 1 июлгача ғўза уч мартадан кўпроқ культивация қилинди, икки мартадан кўпроқ минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиқлантирилди.

Шу йилнинг кўкламида колхоз ва совхозлар катта майдонларда янги боғлар ва токзорлар барпо қилдилар. Ғаллакор областларда бошоқли экинларнинг мўл ҳосили йиғиб-териб олинмоқда.

Ўзбекистон колхоз ва совхозлари жамоат чорвачилигини янада ривожлантириш юзасидан катта иш қилдилар.

1960 йил 1 июлда колхоз ва совхозлардаги қора мол сони ўтган йилнинг 1 июлига нисбатан 180 минг бош, шу жумладан сигирлар сони 50 минг бош кўпайди; чўчқалар сони шу давр ичида 63 минг бош, паррандалар сони 1136 мингта кўпайди.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш анча кўпайди: гўшт деярли икки баравар, сут — 18 процент, тухум — 42 процент кўпайди.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари қабул қилинган мажбуриятларни бажариш учун курашиб, гўшт сотиш йиллик планини бажардилар. Улар 1960 йил 1 июлгача 117,7 минг тонна — 1959 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 2,3 баравар кўп гўшт сотдилар.

1960 йил 1 июлгача давлатга 153,2 минг тонна сут сотилди. Бу эса, ярим йиллик планга нисбатан 25,5 процент, 1959 йил 1 июлгача сотилган сутдан эса 28 процент кўпдир.

Жун, тухум харид қилиш ярим йиллик плани ошириб бажарилди.

14084 тонна ёки ўтган йилнинг биринчи ярмидагидан 1621 тонна кўп пилла харид қилинди.

Тошкент темир йўли ярим йиллик планни ошириб бажарди, умумий фойдаланишдаги автомобиль транспортининг иш ҳажми кўпайди. Умуман, юк ташиш плани ошириб бажарилди.

Саноат корхоналари, сув хўжалиги объектлари, йўл қурилишига, уй-жой, мактаб, касалхона бинолари ҳамда бошқа социал-маданий ва маиший объектлар қурилишига капитал маблағ сарфлаш ҳажми анча ошди. Ўзбекистон ССР бўйича 1960 йилнинг биринчи ярмида бажарилган капитал ишлар 2452 миллион сўмлик бўлиб, ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 22 процент кўпайди.

Биринчи ярим йилликда давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти плани 99,8 процент, шу жумладан чакана савдо тармоқлари бўйича 99,3 процент, умумий овқатланиш обороти бўйича 104 процент бажарилди.

Ахборотда айтиладики, йилнинг биринчи ярмида маданий қурилиш ва халқ соғлиғини сақлашни ривожлантиришда янги муваффақиятларга эришилди. Бу йил ўрта мактабларнинг ўнинчи синфини тамомлаганлар, ишчи ва қишлоқ ёшлари мактаблари ҳамда катта ёшдагилар учун очилган мактабларни қўшиб ҳисоблаганда, 58 мингдан кўпроқ кишини ташкил қилди.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртлари халқ хўжалигининг турли тармоқлари учун 30 мингдан кўпроқ мутахассисларни тайёрлаб чиқарадилар. Олий ўқув юртларини тамомлаганлар сони ўтган йилдагидан 10 процент кўп бўлади. 1960 йилда олий ўқув юртларининг сиртқи бўлимларини тамомлаганлар сони ўтган йилдагидан қарийб 40 процент ошади.

Илмий муассасаларнинг тармоқлари кенгайди. Йил бошида республикада 118 илмий муассаса бор эди. Ҳамма илмий ходимларнинг умумий сони 9106 кишини ташкил қилди, шулардан 205 киши фан доктори ва 2329 киши фан кандидатидир.

1960 йилда касалхоналарда койкалар сонини 16 минг койка миқдорида кенгайтириш белгиланган эди. Бу план ярим йил ичида 79 процент бажарилди. (ЎзТАГ).

Совет ҳукуматининг АҚШ ҳукуматига нотаси

15 июлда СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико АҚШнинг Москвадаги муваққат ишлар вакили Э. Л. Фриирс жанобларини қабул қилди ва унга 1 июлда «РБ-47» америка харбий самолётининг СССР ҳаво чегарасини бузганлиги ҳақидаги масала юзасидан АҚШ ҳукуматининг нотасига совет ҳукуматининг жавоб нотасини топширди.

АҚШ ҳукуматининг жавоби, дейилади совет нотасида, шуни кўрсатадики, АҚШ ҳукумати Совет Иттифоқининг осмонига бостириб киришни амалга ошираётган ўз ҳарбий авиациясининг қонунга хилоф, агрессив ҳаракатларини уйдирма ва фактларни асоссиз инкор қилиш ёрдамида оқлашга ва яширишга яна уринмоқда.

АҚШ ҳукуматининг жавоб нотасида чегарани бузган ва уриб туширилган самолётнинг учишини «электромагнит ҳодисаларини ўрганиш» юзасидан топшириқ билан изоҳлаш йўлидаги уринишларга келганда шуни айтиш керакки, деб таъкидланади Совет нотасида, бундай изоҳлар оригинал эмас. Бу изоҳлар шу йил 1 майда «У-2» жосуслик самолёти СССР осмонига бостириб кирганидан кейин АҚШ жаҳон жамоатчилик фикрини шу жумладан ўз халқини чалғитишга уриниб қўлланган усулини деярли тўла равишда такрорламоқда.

ССР Иттифоқи ҳукумати АҚШ ҳукуматининг шу йил 13 июлдаги нотасида тамомила асоссиз бўлган норозиликни қатъий рад этади ва ўзининг 11 июлдаги нотасини ҳамда 1 июлда совет чегарасининг Америка ҳарбий самолёти томонидан яна қўпол равишда бузилганлигига қарши шу нотада баён этилган қатъий норозиликни яна тасдиқлайди.

Нотанинг охирида айтиладики, Совет ҳукумати Совет Иттифоқи халқларининг ҳавфсизлигини ўз ихтиёридаги ҳамма воситалар билан таъминлаш чорасини кўради.

(ТАСС).

БУГУН МЕТАЛЛУРГЛАР КУНИ

МЕТАЛЛ—ВАТАНИМИЗ КУЧ-ҚУДРАТИ

Ўзбекистон металлургия заводининг коллективи техникани тараққий эттириш йўлида зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқда

* * *

Суратда: корхонанинг пешқадам ишчиларидан прокат цехининг старший вальцовщиги Ёдгор Юсупов (чапда), кранчи Зина Бўронгазнева, мартен цехи коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи Баҳриддин Убайдуллаев ўртоқлар.

В. Салов фотолари.

БИЗНИНГ ФАХРИМИЗ

КПСС Марказий Комитетининг июнь (1959 йил) Пленуми ҳар бир совет кишиси унумли меҳнат қилиш билан бирга ижодий иш билан шуғулланиши зарурлигини ҳам алоҳида таъкидлаб ўтди. Кўпгина металлурглар партиямизнинг ана шу кўрсатмасига амал қилиб, рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатида фаол иштирок этмоқда.

Шу йилнинг биринчи ярмида 300 га яқин новаторлик таклифлари тушди. Уларнинг 160 дан ортиғи ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Бу таклифлар ҳар йили коллективимизга 350 минг сўмга яқин фойда беради.

Қувончлиси шу ердаки, янгилик изловчилар ҳаракатида корхонамизнинг асосий ишлаб чиқариш участкаларида меҳнат қилаётган ишчилар актив қатнашмоқда. Ҳозирги вақтда рационализаторлар қатори 160 кишидан ошиб кетди. Улардан 102 киши оддий ишчилар бўлиб, қолганлари инженер-техник ходимлардир.

Завод маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари рационализаторлар сафини кенгайтириш, новаторлар ҳаракатини янада ривожлантириш учун зарур тадбирлар кўрмоқда. Ҳар бир цехда такомиллашиши лозим бўлган жараёнларни кўрсатувчи рўйхатлар осиб қўйилган. Цех, бригада ва айрим металлурглар орасида «Рационализация бўйича энг яхши цех», «Энг яхши рационализаторлар бригадаси», «Заводнинг энг яхши рационализатори» деган номни олиш учун ўзаро социалистик мусобақа йўлга қўйилган.

Корхонада рационализатор ва ихтирочилар учун зарур ёрдамни кўрсатувчи доимий консультация ишлаб турибди. Бунга заводимизнинг малакали инженер-техник ходимлари жалб қилинган. Улар янгилик изловчиларга иш жараёнларини таксмиллаштириш бўйича зарур маслаҳатлар бериб туришади.

Завод ва цехларда новаторлик ҳаракатининг аҳволини текшириб турувчи комиссиялар ташкил этилди. Бу комиссиялар корхона ва цех раҳбарларининг рационализаторлар билан ишлаш ҳақидаги ҳисоботларини доимий ишлаб чиқариш кенгашлари мажлисларига қўйиб туришади.

Коллективимиз орасида ўзининг қимматли таклифлари билан ишлаб чиқариш жараёнларини енгиллаштириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, унинг таннархини камайтириш ишига муносиб ҳисса қўшаётган янгилик изловчилар жуда кўп. Контроль ўлчов асбобларининг навбатчи слесари ўртоқ М. Алиев, тунука станининг старший вальцовщиги Б. Капустин, энергетика цехининг старший мастери А. Калашников ва слесарлар бригадаси раҳбари В. Пак, мартен печлари ремонти бўйича старший мастер Д. Перепегаев ўртоқлар шулар жумласидандир.

Ўртоқ М. Алиев шу йилнинг ўтган ойлари давомида 5 та таклиф киритди. Бу таклифларнинг тўрттаси ишлаб чиқаришга жорий қилинди ва цехларда ишлаётган автомат асбобларнинг ишини яхшилаш имконини берди. Ўртоқ Б. Капустин тунука станининг биринчи дублери ишини автоматлаштиришни таклиф қилди. Таклиф дублер ишини бошқариб турадиган тўрт операторни бошқа ишга кўчириш ва бу билан ҳар йили 60 минг сўм давлат маблағини тежашни таъминлади.

Бу янгилик изловчилар коллективимизнинг фахридир.

Қ. РАСУЛЕВ,
завод касаба союз комитетининг раиси.

Кремлдаги сўзлар қалбимизда

Мен, оддий ўзбек йигити, жонажон пойтахтимиз Москвада ўз меҳнатлари билан коммунизмни вужудга келтираётган замонамиз илғор кишилари кенгашида иштирок этишдек бахтга муяссар бўлдим. Бу тантанали кун қалбимда абадий сақланади. Партия ва ҳукуматимиз раҳбарлари қўлидан «Ўроқ ва Болға» олтин медали ҳамда Ленин орденини олар эканман, ҳаяжонланганимдан ҳатто ўйлаб қўйган гапларимни ҳам ёдимдан чиқариб қўйдим.

Биз шундай ажойиб замонда яшамоқдамизки, доно халқимизнинг меҳнат, меҳнатнинг таги роҳат деган ҳикматли сўзини бутун тўлалиги билан ҳис қилмоқдамиз. Менга берилган юксак мукофот бутун коллективимизники. Мен ҳам, бригадамиз аъзолари ҳам худди шундай фикрдамиз. Ёлғиз отнинг чанги чиқмас, чанги чиқса ҳам донғи чиқмас дейдилар. Биз бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун шиорига амал қилиб, бир ёқадан бош чиқариб ишламаганимизда Совет Иттифоқи бўйича ускуналарнинг энг юқори унумига эришиш қаёқда эди дейсиз!

Москва-сортировочное депоси коллективи коммунистик меҳнат бригадалари деган шарафли номни қозониш учун ҳаракат бошлаганида, биз биринчилар қаторида, бу чақириққа «лаббай», деб жавоб бердик.

Юксак номни олиш учун кураш тез кунда ўз самараларини берди. Орамизда топшириқни бажармайдиган киши қолмади. Ҳамма ишда ҳам, юриш туришда ҳам, оилада ҳам бошқаларга ўрнак бўлишга интилди. Заводимизда биринчи бўлиб бизга коммунистик меҳнат бригадаси деган ном берилди. Бунга аҳил ва иноқ коллективимизнинг ҳар бир аъзоси ўз ҳиссасини қўшди.

Бригадамизда турли миллат, чунончи рус, ўзбек, қозоқ, татар, армани ва бошқа миллат вакилларини учратасиз. Уларнинг урф-одати ва тили бир-бирига ўхшамаса ҳам олдига қўйган мақсади ягона. Худди туғишган оға-инилардек, қўлни-қўлга бериб ишлаётганлари, ҳаммалари учун тушунарли умумий тил топиб олганларининг боиси шунда.

Ўтган йилни юқори кўрсаткичлар билан якунлаган коллективимиз кўп қатори етти йилликнинг иккинчи йили топшириғини муддатидан олдин бажариш мажбуриятини олди. Биз бу йил пландагидан ташқари камида 1,5 минг тонна маҳсулот беришга аҳд қилган эдик. Ўтган 6 ойда қўшимча 1550 тонна прокат тайёрланганлиги бригадамиз аъзоларининг астойдил жон куйдириб, ташаббус кўрсатиб ишлаётганидан далолат бериб турибди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев кенгашимизда сўзлаган нутқида, бугунги шогирдлар эртаги кунга устозлар бўлиб қолар экан, бу жуда яхши иш, деди. Бу сўзларнинг ҳақлигини бригадамиз мисолида яққол кўрдим. Касбдошлар йўқлигимни билинтиришмабди. Жонажон пайтахтимиздан янги куч, янги ғайратга тўлиб қайтганимда, аввалгидан ҳам баракали меҳнат қилаётганлари ҳақида севинч-қувонч билан гапириб беришди. Бу коллективимизнинг ҳар бир аъзоси бемалол бригадамизга бошчилик қила олишини кўрсатмайдими, ахир!

Мен олий мукофотга жавобан янада ғайрат билан меҳнат қилишга аҳд қилдим. Мен ёлғиз эмасман, юксак ном эгалари—суянган тоғларим Т. Абдуллаев, Л. Заципин, М. Эгамбердиев, К. Борисовларга ўхшаган, ўз сўзининг устидан чиқадиган азаматларимиз бор. Биз доҳимиз Владимир Ильич Ленин орзу қилган жамият—коммунизм қурилиши йўлида куч ва билимимизни аямаймиз. Партия ва ҳукуматимизнинг юксак ишончини оқлаб, коммунистик меҳнат бригадаси деган шарафли номга ҳеч қачон доғ туширмаймиз.

С. НУРИДДИНОВ,
прокат цехининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Саид НУРИДДИНОВ.

Ҳар туп ғўзада мўл ҳосил тўплашга эришайлик

Тожик дўстларимиз маслаҳати

ЯНГИЕР ШАҲРИ, 16 июль, (Ўз мухбиримиздан телефон орқали олинди). Тожикистонлик мусобақадошларнинг ўзаро текшириш бригадаси аъзоларидан бир группаси Янгиер шаҳри колхоз ва совхозларида бўлдилар. Улар «Коммунизм» колхозининг пахтакорлари ишидан айниқса, хурсанд бўлдилар. Колхознинг Ф. Суяров, А. Зияев, Қ. Маҳкамов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ғўза парвариши сифатли ўтказилиб, ҳар туп ғўзадан мўл ҳосил тўпламоқда.

Шунингдек 3- «Боёвут» совхозининг ишчилари ҳам ғанимат фурсатдан унумли фойдаланиб, мамлакатга 11 минг тонна пахта етказиб бериш юзасидан олган мажбуриятларини шараф билан бажариш учун курашмоқдалар. Совхознинг Раббим Примқулов бошлиқ бригадасида иш, айниқса, яхши ташкил этилган. Бу ерда бўлган мусобақадошлар бригада ишчиларининг ғайратига қойил қолдилар.

— Ҳозирғача ғўзаларимизга уч марта комплекс ишлов бердик, — деди мусобақадошлар саволига жавоб бериб бригадир Раббим ака, — ҳозир тўртинчи парвариш бормоқда. Пахта майдонимиз 120 гектар. Ҳар гектаридан 45 центнердан пахта топшириш юзасидан янги мажбурият олдик. Совхознинг Наримон Ғаффоров, Отамурот Тўраев бошлиқ бригадаларида ҳам дала ишлари намунали ташкил этилган.

Лекин совхознинг баъзибир бригадаларида иш ҳозирги куннинг талабига жавоб бермайди. Масалан, Душабой Убайдуллаев бошлиқ бригадада суғориш, озиқлантириш, культивация ишлари бир-бирига боғлаб олиб борилмаганидан ғўза ғовлатиб юборилибди. Ҳосил ниҳоятда кам. Ҳар гектаридан 32 центнердан пахта топшириш юзасидан олинган мажбуриятни қопламайди. Бунинг устига карта четларидаги ғўзалар яхши ишланмаяпти.

Карл Маркс номли колхознинг далачилик бригадаларида ҳам ана шундай камчиликлар учради. Исматулла Нуруллаев, Каримберди Жўраев ўртоқлар бошлиқ бригадаларидаги аҳвол бунга мисол бўла олади.

— Ғўзангизнинг бўйи ўсиб кетибди, — деб маслаҳат берди Қўрғонтепа шаҳар партия комитетининг секретари Аҳмаджон Мансуров, — танлаб чеканка қилишни бошлаб юборинглар!

Карталарни диққат билан айланган мусобақадошлар яна бир жиддий камчиликни учратишди. Сув талаб бўлмаган ғўзаларга сув қуйишга тайёргарлик кўрилиб, эгатлар олинаётган эди. Тожикистонлик пахтакорларнинг талаби билан дарҳол бу иш тўхтатилди.

— Ғўзанинг ғовлаб кетгани етар, — деб айтишди улар, — ҳозир сув қуйиш лозим эмас.

Колхознинг Барат Ҳаққулов бригадасида ғўзанинг ривожи яхши. Ҳосил тўплаши ҳам ёмон эмас. Бироқ онда-сонда кўзга ташланадиган бегона ўтларни қўлда юлиб ташлаш ўрнига кетмон чопиқ қилинаяпти. Тожикистонликлар, кетмон чопиқни хожати йўқ, ортиқча меҳнат сарф бўлади, деб айтишди.

Совхозлар ва колхозларнинг пахтакорлари тожикистонлик пахтакорларнинг маслаҳатларини амалга оширишга киришдилар.

С. СУЛТОНОВ.

Ўз сўзига эга бўлмаган секретарь

2 июнда бўлган очиқ партия йиғилишида ғўзани суғориш масаласи кўрилди. Унда 15 июнгача совхозда ғўзани биринчи сувдан чиқаришга қарор қилинди. Лекин бу қарор бажарилмади. Белгиланган муддатдан роса 24 кун ўтгандан кейин ҳам 800 гектар ердаги ғўзага биринчи сув берилмади.

9 июлда яна очиқ партия йиғилиши бўлди, яна сув масаласи муҳокама қилинди. Совхоз партия комитетининг секретари ўртоқ Рапат Абдураҳмонович Шимаков йиғилишда оташин нутқ сўзлади. «Айни пайтда олинадиган ҳосилнинг тақдирини сув ҳал қилади, шунинг учун бутун куч ва эътибор ғўзани суғоришга қаратилиши, бу ишда коммунистлар шахсан намуна кўрсатишлари керак», деди у. Йиғилишда, айниқса, 3- ва 6- бўлимлар ғўзани суғоришда орқада қолаётгани танқид қилинди, «3- бўлимга шахсан Шимаковнинг ўзи ёрдам берсин» деган қарорга келинди.

Лекин йиғилиш бўлиб ўтган куннинг эртаси бошқача аҳвол юз берди. Ўртоқ Шимаков 3- бўлимга эмас, икки ўғлини олиб балиқ овига жўнади. Биз уни канал бўйида қармоқ солиб ўтирганида учратдик. Партия ташкилотининг секретари йиғилиш қарорини ана шу хилда бажараётган экан.

«Гулистон» совхози коллективи бу йил катта мажбурият олган. 2900 гектар пахта майдонидан 3700 тонна ўрнига 6000 тонна пахта етиштиришга бел боғлаган. Бу мажбуриятни бажариш учун курашда ўртоқ Темир Раҳимов бошлиқ 3- бўлим, ўртоқ Мусер Тоғоев бошлиқ биринчи бўлим ишчилари ва жуда кўп бригада аъзолари аввал баҳордан бери жон куйдириб ишлаб, яхши натижаларга эришдилар. Ҳозир кўпчилик пахта майдонларида мўл ҳосил нишоналари кўриниб, гуллар кўсакларга айлана бошлади. 3- бўлимдаги коммунист Эшқул Оқмуродов, Чинтой Солиев, 5- бўлимда коммунист Тилов Дўсназаров ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадаларда гектарларнинг тўла бўлишига, ғўзаларнинг нормал ривожланишига эришилган.

1-бўлимдаги ўртоқ Жўра Элмуродов, Бултак Носиров, 3-бўлимдаги Шаҳобиддин Мирзааҳмедов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг қондириб суғорилган, сувдан кейин культивация қилиб қўйилган калта бўғин ва серҳосил ғўзаларини кўриб ҳавасингиз келади.

Совхознинг кўпчилик майдонларида ғўза ёмон эмас. Уни кўрган кишилар олинган мажбуриятнинг бажарилишига ишонч ҳосил қилади. Бироқ ҳозир ҳамма гап ғўзанинг ўз вақтида қондириб суғорилишига боғлиқ. Афсуски, бу соҳада жиддий камчиликлар бор. Партия ташкилоти бу соҳадаги қарорларни бажариш учун изчил курашмаётир.

Коммунист ўртоқ Абдуғани Мамасолиев бошлиқ бўлган 2- бўлимда иш яхши эмас. 500 гектар пахта майдонидан 150 гектарида ғўза жуда сийрак. Шу бўлимдаги бригада бошлиғи коммунист Абдулла Раҳмонов ишни барбод бергани учун ишдан олиб ташланди. 6- бўлимдаги коммунист Шамсиддин Холматов бошлиқ бригаданинг 18 гектар ердаги ғўзаси ҳалигача суғорилмаган. 8 гектар ердаги ғўза ўт ичида кўринмай кетган. Совхознинг 2- ва 6- бўлимларида ишга кеч чиқиш, баъзан ишга чиқмай қолиш фактлари содир бўлаяпти. Натижада белгиланган график бажарилмаётир.

Совхозда 60 та чопиқ трактори бор. Баъзи кунлари шу тракторлар тўла ишламайди. Айрим тракторлар арзимаган запас қисм бўлмагани учун тўхтаб қолади. Инженер ўртоқ Владимир Иванович Карлсон ўз ишини яхши бажармаётир. Ҳалигача 6 комбайндан биттаси ҳам ремонтдан чиқмаган. Устахонадаги иккита токарний станок тўхтаб қолган.

Бу фактлар совхоз партия ташкилотига маълум. Лекин у механизаторлар ўртасида ишни яхши ташкил этиш тадбирларини кўрмаётир. Ўртоқ Шимаков фактларни кўриш ва йиғилиш қарорларида қайд қилиб қўйиш билангина қаноатланиб қолмоқда.

3- бўлимда ғўзанинг ривожи, кўчати, ҳосил олиши яхши. Бироқ бу бўлим сувнинг этагида бўлгани учун айниқса 1 ва 6- бригадаларга сув етиши қийин бўлаяпти. Очиқ партия йиғилиши ўртоқ Шимаковга вақтинча ариқ ковлаб ғўза ва маккажўхорини суғориш устидан қатъий контроллик ўрнатиш вазифасини топширди. Бироқ ўртоқ Шимаков ҳали айттанимиздай балиқ ови билан банд бўлгани учун бўлимга бормади. У ердаги ўртоқлар эса топшириқни нотўғри тушунганлар. Вақтинча ариқ ўрнига бульдозер билан жуда кўп тупроқни сурганлар. Натижада ўша куни ариқ битмаган. Ғўзага ҳам, маккажўхорига ҳам сув етиб келмаган.

Агар сиз ўртоқ Шимаков билан суҳбатлашиб қолсангиз у дарҳол «3- бўлим менинг оталигимда, улар мени қизартирадиган иш қилмайди» дейди. Биз 3- бўлимга борганимизда бўлим бошлиғи ўртоқ Темир Раҳимов билан канал бошлиғи ўртоқ Сафар Ўринбоев жанжаллашиб турган экан. Кечаси сув масаласида бўлим ишчилари ўртоқ Ўринбоевнинг уйига борган, Ўринбоев эса «мени тинч қўй» деб уларни ҳайдаб юборган. Ўринбоев бўлим бошлиғининг сўзига қулоқ солмай қўйган. Бу ҳол бўлимда ғўзани тезроқ суғоришга ҳалал берган. Бундан ўртоқ Шимаков бехабар.

Буларнинг ҳаммаси совхоз партия ташкилоти ишчилар ўртасида етарли тарбиявий иш олиб бормаётгани оқибатидир. Партия ташкилоти олинган мажбуриятни бажариш учун ишчилар, механизаторлар ва совхоз мутахассислари ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириб юбормаган, уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш чораларини кўрмаган. Унинг иши расмиятчиликдан нарига ўтмаётир.

«Гулистон» совхозининг меҳнатсевар ишчилари ўз мажбуриятларини бажаришга қодир. Лекин совхоз партия ташкилоти талаб қилинган даражада ишлаб, уларнинг ватанпарварлик ҳаракатига моҳирлик билан бошчилик қилолмаётир. Шахсан ўртоқ Шимаковнинг ўзи партия топшириқларини бажармаётир. Мана ҳамма касал шу ерда.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Маккажўхори парваришига эътибор кучайтирилсин

Бекобод район совхозларида маккажўхори экиш ва уни парвариш қилиш ишлари қониқарсиз олиб борилмоқда. Район колхозларида пландаги 709 гектар ерга маккажўхори экилди. Совхозларда эса раҳбарларнинг бепарволиги натижасида пландаги 2432 гектардан фақат 1759 гектарига маккажўхори экилди. Айниқса, 1-«Далварзин» совхозида (директори А. Мирдадаев, партия ташкилотининг секретари Х. Юсупов ўртоқлар) экиш ишлари мутлақо қониқарсиз ташкил қилинган. 962 гектар ердан 552 гектарига ҳалигача жўхори экилмаган.

«Чаноқ» совхозида, Навоий номли ва «Победа» колхозларида экилган маккажўхориларга ишлов бериш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бу совхоз ва колхозларда мавжуд механизациядан етарли фойдаланилмаётир. Навоий номли колхознинг 2-участкасидаги карталарга ишлов берилмасдан туриб ёппасига сув қўйилган. Натижада маккажўхори кўчатлари сарғайиб ётибди.

Бу совхоз ва колхоз раҳбарлари ҳозирги долзарб кунлардан унумли фойдаланиб, маккажўхори парваришини кучайтириб юборишлари керак.

Т. УМУРЗОҚОВ.

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

ҒЎЗАНИ ВАҚТИДА ЧЕКАНКА ҚИЛИНГ

Чеканка: ғўзада меванинг кўпайишига имкон беради * Шона ва гуллар кам тўкилади * Кўсакларни салмоқдор қилади * Ҳосил эрта етилади ва сифати яхшиланади * Биринчи сорт пахтани кўпайтиради

Июль — пахтадан мўл ҳосил етиштиришда ҳал қилувчи ойдир. Бу ойда ғўза ўсиш даврининг энг масъулиятли фазаси — оммавий равишда гуллаш ва мева тугиш даври бошланади. Бу вақтда ғўза кучли овқатни ва меҳр билан парвариш қилишни талаб этади. Ғўза қатор оралари қанчалик яхши ишланса, унда мева шунчалик кўпаяди ва тўла сақланиб қолишига имконият туғилади.

Ғўзани вақтида чеканка қилиш — пахтадан мўл ҳосил етиштиришда асосий шартлардан биридир. Ғўзани юксак агротехника қоидалари асосида чеканка қилиш, бу тадбирни айниқса эрта озиқлантирилган майдонларда ўтказиш — ғўзада мевани кўпайтириш, шона ва гулларнинг кам тўкилишига эришиш, кўсакларни салмоқдор қилиш, ҳосилнинг етилишини тезлаштириш демакдир. Шу билан бирга чеканка ҳосилнинг сифатини яхшилайди, чеканка қилинган ерларда биринчи сорт пахта кўпроқ бўлади.

Ғўзани чеканка қилиш ердаги озуқа моддаларининг илдизларга бир текисда тақсимланишига имкон беради. Учи чилпиб ташланган ғўза озуқа моддаларидан яхши баҳра олади. Натижада ўсимлик организми бақувват бўлиб ўсади ва ҳосилдор бўлади. Ғўза ўсишдан орқада қолаётган бу йилги шароитда чеканканинг фойдаси айниқса катта.

Илғор тажрибалар ва фан ютуқлари шуни кўрсатдики, чигит экиш ва қайта экиш нормал агротехника муддатларида ўтказилган ерлардаги ҳар бир туп ғўзада 14—15 тадан ҳосил шохи пайдо бўлганда, чеканка қилиш фойдалидир. Чигит қайта экилмаган ерлардаги ғўзанинг бундай фазаси республикамизнинг кўпчилик колхоз ва совхозларида июль ойининг иккинчи ўн кунлиги даврида ўтади. Шунинг учун бундай майдонларда ғўзани тахминан 15 июлдан чеканка қила бошлаш ва уни 1 августдан кечиктирмасдан тугаллаш зарур. Агар бундай майдонлардаги ғўзада ҳосил шохлари етарли бўлмаса, уни чеканка қилишнинг ҳожати йўқ.

Чигит қайта экилган, ғўза ривожланишдан орқада қолаётган ерларда уни иккинчи навбатда чеканка қилиш, яъни июлнинг охирларида ва августнинг бошларида чилпиш керак. Бу даврда асосий майдонларда чеканкани такрор ўтказиш лозим. Шуни унутмаслик керакки, етарли ривожланмаганлиги сабабли чилпилмаган майдонлардаги ғўза такрор чеканка қилинади.

«5904-И» типидаги ингичка толали совет сорти экилган ерлардаги ғўзани кейинроқ, яъни 5—10 август ўрталарида чеканка қилиш ва уни 4—6 кун ичида тугаллаш тавсия этилади.

Ғўза чеканкасини юқорида кўрсатиб ўтилган энг яхши муддатларда ўтказиш айниқса яхши натижа беради. Совет сорти экилган ҳамма майдонларда чеканкани 5 августдан кечиктирмасдан тугаллаш керак. Чеканкани бу муддатдан кечиктириб ўтказишнинг фойдаси йўқ.

Баъзи колхоз ва совхозларда чигитни қайта экиш кечиктириб ўтказилганлиги натижасида ғўза ривожланишдан анча орқада қолмоқда. Бундай участкаларда, агар совет сорти экилган бўлиб, 5 августгача ҳар бир туп ғўзада 12—13 тадан ҳосил шохи бўлмаса, уни умуман чеканка қилишнинг зарурати қолмайди.

Бу йил республика колхоз ва совхозлари культиваторга мосланган ва ғўзани чеканка қиладиган «ЧВХ-4» маркали машина оладилар. Бу машиналардан тўла ва унумли фойдаланиш шарт. Ҳар бир машина билан камида 120—150 гектардан ердаги ғўзани чеканка қилиш зарур. Машина билан чеканка қилиш учун энг яхши, тез ривожланаётган майдонлардаги ғўзани ажратиш лозим. Ғўза чеканкасини уни культивация қилиш билан маҳкам боғлаб олиб бориш талаб этилади.

Ғўзани қўлда чеканка қилганда унинг бош пояси учидаги ўсиш шохини чилпиш билан бирга эркак шохини ҳам юлиб ташлаш керак. Бош поя учидаги ўсиш шохини ва эркак шохларини чилпиганда, ҳосилнинг қирқилиб кетишига ва меваларнинг зарарланишига йўл қўймаслик лозим. Акс ҳолда ҳосили камайиб кетади. Ғўзани чеканка қилишга эрта киришилаётган бу йилги шароитда чилпишни тўғри ўтказиш айниқса муҳимдир.

Чеканканинг юксак агротехника қоидалари асосида ўтказилишига эришиш учун ҳар бир колхоз ва совхозда тракторчиларни чеканка агротехникаси билан яхши таништириш, қўлда чилпиш учун колхозчиларни ва совхоз ишчиларини етарли миқдорда ажратиш зарур. Шунингдек, колхозчиларни, совхоз ишчиларини, тракторчиларни ўргатиш учун чеканка агротехникасини яхши биладиган тажрибали кишиларни танлаш керак.

Ўтган йиллари баъзи колхоз, совхоз ва бригадаларда ғўза чеканка қилиб бўлингандан кейин унинг қатор ораларини ишлаш тўхтатиб қўйилди. Биз буни мутлақо қоралаймиз. Чеканкадан кейин ғўза қатор ораларини ишлаш тўхтатиб қўйилса, мевалар тўкилиб кетади, натижада ҳосил камаяди.

Чеканка — ғўза парваришининг якунловчи даври эмас, балки агротехника комплексининг бир қисмидир. Шунинг учун ҳам чеканкани бошқа агротехника тадбирларининг ўрнини босади, деб тушуниш ярамайди. Масалан, чеканка ғўзани узунасига ва кўндалангига ишлашнинг, ниҳол туплари яқинидаги бегона ўтларни ўташнинг, суғоришнинг ўрнини ҳеч қачон босолмайди. Зараркунандаларга қарши курашни бир минут ҳам бўшаштирмаслик керак.

Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, мутахассислари ғўзани чеканка қилиш даври учун график тузиб чиқишлари, ҳар бир далада ғўзанинг аҳволини ҳисобга олганлари ҳолда чеканкани қачон бошлаш ва қачон тамомлаш зарурлигини, суғориш, ундан кейин ғўза қатор ораларини ишлаш ва бошқа агротехника тадбирларини графикда кўрсатишлари шарт.

Ерда нам қанча етарли бўлса, чеканканинг афзаллиги шунчалик ошади. Шунинг учун ҳам чеканка қилишдан олдин ерда намнинг етарли бўлишига эришиш, нам кам бўлса, чеканкадан олдин бундай майдонлардаги ғўзани албатта суғориш керак.

Шуни ҳам айтиш керакки, бир қатор колхоз ва совхозларда ғўзани суғоришга етарли эътибор берилмаяпти. Ана шундай майдонларда ғўза сўлиб қолади. Бу эса ҳосилга катта зарар етказади. Суғоришни ўз вақтида ўтказиш учун бу ишга раҳбарликни кескин равишда яхшилаш зарур. Сувчилар сонини кўпайтириш, сувдан тўла фойдаланиш, суғоришни кечакундуз сифатли ўтказилишини таъминлаш зарур.

Ғўзани ўз вақтида чеканка қилишни бошқа агротехника ва ташкилий тадбирлар билан маҳкам боғлаб олиб бориш зарур. Бу эса ғўзанинг тез ривожланишини таъминлайди, она-Ватанга уч миллион бир юз етмиш минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан олинган социалистик мажбуриятимизнинг шараф билан бажарилишини таъминлайдиган даражада ҳосил етиштириш имкониятини беради.

БИР ГРУППА МУТАХАССИСЛАР.

ЎЛКА БЎЙЛАБ САЁҲАТГА

Бўстонлиқ районининг хушманзарали жойларидаги санаторий ва дам олиш уйларида мамлакатимизнинг турли республикаларидан келган меҳнаткашлар дам олмоқдалар ва даволанмоқдалар. СУРАТДА: «Бурчмулла» дам олиш уйида дам олаётганлар Кўксув дарёси бўйича экскурсияда.

Р. ШАМСУТДИНОВ фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ХАЗИНА ТОПАЁТГАНЛАР

Бепоён Ватанимизнинг ерлари бағрида битмас-туганмас бойликлар яшириниб ётибди. Геолог олимларимиз сабот ва матонат билан қидириш ишлари олиб бориб, бу бойликларни топмоқдалар. Етти йиллик хазиналарини топишга Ўзбекистон ССР Фанлар академияси геология институтининг олимлари ҳам муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Олим Н. П. Петров раҳбарлигидаги қидирувчилар группаси Оҳангаронда бир неча миллиард тонна каолин қатламлари борлигини аниқлади. Каолиндан чинни идиш ишлаб чиқаришда ва юқори вольтли изолятор тайёрлашда фойдаланилади. Илгари каолин саноат эҳтиёжлари учун республикамизга Украинадан олиб келинар ва у 3—4 ҳисса қимматга тушарди.

Геологлардан Г. И. Тесленко ва М. Зокиров бетонит (гилмоя)-нинг ёғ ва нефть тозалаш саноатида ҳамда бошқа соҳаларда ишлатиш мумкинлигини аниқладилар. Бухоро яқинидаги Аскомар кони ва Тошкент яқинидаги Келес кони чуқур текширилди. Бу конларнинг очилиши республикамиз халқ хўжалиги учун 10 миллион сўмлаб маблағни тежаш имкониятини беради.

Геология фанлари кандидати М. Исмоилов Қурама ва Нурота тоғларини чуқур текшириш туфайли волостонит деб аталувчи минерални топди. Волостонитдан керамика ва электротехника саноатида кенг фойдаланиш мумкин. У юқори кучланишга бардош берадиган изоляторлар ишлаб чиқаришда айниқса қимматли хомашё ҳисобланади. Ҳозир очилган конлардан волостонитни қазиб чиқариш тадбирлари кўрилмоқда.

Институтда 30 га яқин экспедиция отрядлари тузилди. Булар яқин кунларда Ўзбекистоннинг турли бурчакларига жўнаб кетадилар. Улар Ўзбекистоннинг ҳар бир райони геология тузилишини, фойдали қазилмаларнинг пайдо бўлиши ва тақсимланишини чуқур ўрганадилар.

Ҳ. МУҲАММАДСОДИҚОВА.

БАСКЕТБОЛ БЎЙИЧА ОБЛАСТЬ БИРИНЧИЛИГИ

Янгийўл шаҳрида эркак ва хотин-қиз баскетболчиларнинг Тошкент область биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди. Бунда зонал мусобақаларда ғолиб келган командалар иштирок этди.

Кескин курашдан сўнг эрлар командалари ўртасида «Химик» (Чирчиқ) баскетболчилари биринчи ўринни олди. Янгийўл шаҳар командаси иккинчи, Олмалиқ шаҳар баскетболчилари учинчи ўринга чиқдилар. Хотин-қизлар командалари ўртасида ҳам Чирчиқ шаҳрининг «Химик» командаси биринчиликни эгаллади.

Ғолиб командалар ва уларнинг ўйинчилари дипломлар, қимматбаҳо мукофотлар билан тақдирланди. 1960 йилги Тошкент область биринчилигини қўлга киритган Чирчиқ электрокимё комбинатининг «Химик» командаси эркак ва хотин-қиз баскетболчилари республика мусобақаларида қатнашади.

Телевизор экранида

17 ИЮЛДА

12.00. «Физкультура билан шуғулланинг».

12.20. Болалар учун рус тилида мультипликацион фильм «Олов нафасли тоғ».

13.00. Илмий оммабоп фильмлар.

18.30. Металлурглар кунига бағишланган эшиттириш. (рус тилида).

19.20. Фильм-спектакл — «Меҳмонхона бекаси».

21.00. Андижон музикали драма театрининг «Лайли ва Мажнун» спектакли олиб кўрсатилади.

Танаффус вақтларида сўнгги ахборот.

КИНО «РУС СУВЕНИРИ»

Иқтисодий тузумлари турлича бўлган мамлакатларнинг тинч-тотув яшаши мумкинлиги тўғрисидаги улкан сиёсий темада кинокомедия яратиш ниҳоятда мураккаб ва шарафли вазифалардандир. Бу олижаноб мақсад совет кинемотографиясининг атоқли намояндаларидан Григорий Александровни илҳомлантирди. У ўзи ёзган ва «Мосфильм» киностудиясида постановка қилган янги асари «Рус сувенири» да ана шу темани сиёсий комедия жанрининг таъсирли воситалари орқали очиб беради.

Пекиндан СССР га келаётган самолет баъзи сабабларга кўра Забайкалье районида ерга қўнади. Шу самолетда бирга келаётган инженер Варвара Камарова зиммасига беихтиёр уларга бошлиқ ва таржимон бўлиш вазифаси тушади. Очиқ кўнгил, қувноқ, самимий бу аёл буржуа пропагандаси билан заҳарланган, ҳамма совет нарсаларига шубҳа билан қарайдиган бу одамларнинг кўзини очишга муваффақ бўлади.

Туристлардан британиялик философ Джон Пиблс, америкалик миллионер Эдлай Ханбер Скотт, унинг ёрдамчиси, асли канадалик ёзувчи Гемер Джонс, италиялик графиня Пандора Монтези ва унинг шахсий врачи, доктор Адамс турли-туман кулгили ҳолатларга тушиб қоладилар. Шу воқеалар борасида улар буржуа пропагандистлари тўқиган иғво ва бўҳтонлар туфайли туғилган нотўғри тасаввур ва тушунчалардан қутила бошлайдилар.

Авторлар жуда характерли деталлар орқали «Москванинг қўли», «Темир парда» каби совуқ муносабатлар уруши луғатидан олинган гапларнинг бемаъни эканлигини фош қилиб, Скотт, Пиблс, Джонсларнинг онгида рўй берган ўзгаришларни бир-бир кўрсатиб берадилар. Мана улар улкан дарёга қурилган темир дарвозани кўриб, «советларнинг темир пардаси мана шу бўлса керак» деб ўйлайдилар. Аммо тўғон очилиб дарвоза кўтарилгач, ўз фикрларининг бемаъни эканлигини англайдилар. Сибирдаги турма биносига келиб, бу ернинг ҳозир тамоман бошқа мақсадларда фойдаланилаётганлигидан ҳайратлансалар, сибирлик чолнинг уйига келиб, унинг дипломат ўғли борлигини эшитиб, одамларнинг адолат, маданий фаровон турмушларини кўриб ҳанг-манг бўлиб қоладилар. Уларнинг онгидаги буржуача тасаввур билан совет воқелиги ўртасидаги зиддиятлар уларни кулгили, аянчли аҳволга солиб қўяди. Сибирда қад кўтараётган индустрия истеҳкомлари, улкан қурилишлар, дарёлар бўйида вужудга келаётган азамат ГЭСлар, янги-янги шаҳарлар уларнинг фикрларини бутунлай ўзгартириб юборади.

Россия ҳақида ҳозирги замон одиссеясининг саргузаштларига ўхшаган бир китоб ёзишни мақсад қилиб келган Этлай Скотт ва унинг секретари Гомер Джонс китобларининг ғоясини ҳам, мазмунини ҳам бутунлай ўзгартиришга ва «Рус сувенири» деган ҳаққоний асар яратишга қарор берадилар.

Биз бу ўринда оператор Г. Айзенберг, рассомлардан М. Багданов, Г. Мясников ўртоқларнинг маҳорат ва санъати камолга етганлигини таъкидлаб ўтмоқчимиз. Фильмнинг дастлабки кадрларидан охирги эпизодларигача бутун воқеаларга сайқал бериб турган экспозициялар. Сибирнинг гўзал манзаралари, улкан қурилишлар понарамаси, нафис қилиб берилган ранглар комедиянинг мазмунини бойитиб, уни янада ёқимли қилиб юборган.

Фильмнинг муваффақиятини асосан машҳур киноартистларимизнинг баркамол санъати таъминлаганки, бу ҳақда қисқача сўзлаб ўтмай бўлмайди.

Даставвал совет музикали кинокомедия санъати уфқининг юлдузи Любовь Петровна Орлованинг ижодий муваффақиятини қайд қилгимиз келади. Ёқимли ташқи қиёфа, жозибадор овоз, юксак драматик санъат эгаси ва моҳир раққоса бўлган Любовь Орлова «Рус сувенири»да ўз талантининг кўпқиррали томонларини тўла намойиш қилиб, совет аёлининг ҳақиқий образини яратиб берган. Любовь Орлованинг янги фильмдаги Варвара Комароваси ўзининг чуқур ҳаётийлиги ва жўшқинлиги билан тамошабинни мафтун этади. Варвара хушчақчақ, дилкаш аёл. У ўрни келганда моҳир дипломат, ўз Ватанини, тинчликни улуғловчи чин инсон, қалби ишқ билан лиммо-лим дилдор.

Варвара ёзувчи Джонснинг кўзини очади, совет ҳақиқатини англатади, уни СССРга бўҳтондан иборат китоб ёзиш фикридан қайтаради. Ҳатто хотинларни жини ёқтирмайдиган художўй Джон Пиблс ҳам бу камтар совет аёлига ҳурмат билан қарайдиган бўлиб қолади. Артистка ана шу турли характер ва маслакдаги кишилар билан бўлган ўзаро муносабатларда ғолиб чиққан ўз қаҳрамонини тўла қонли реалистик образини яратиш учун бор маҳоратини ишга солган.

Таниқли киноактер А. Поповни америкали миллионер Эдлай Скотт қиёфасида кўрамиз. Дастлаб совет Россиясидаги жамики нарсани хуш кўрмайдиган, уларнинг ҳаммасини ясама, пропаганда учун атайлаб қўйилган деб ўйловчи ва шу сабабли Россияни фош қилувчи асар ёзиб каттагина пул ишламоқчи бўлган бу бизнесмен фильм охирида бутунлай бошқа киши бўлиб қолади. У русларнинг ҳамма ишлари ҳақ, гаплари тўғри, мақсадлари аниқ эканлигини тан олади, уларга қойил қолади.

Бу ўринда артист Э. Гариннинг комиклик маҳоратини алоҳида қайд қилиш керак. У ижро этган Джон Пиблснинг экранда пайдо бўлишиёқ залда кулги қўзғайди. Барча фикрлари советларга ишончсизлик руҳи билан суғорилган бу одамнинг Сибирдаги ҳар бир ҳаракати, ҳар бир луқмаси кулгига сабаб бўлади. Айниқса бу икки туристнинг адашиб сарсон бўлишлари, колхозчиларнинг уйига келиб ётишлари ва ўз фикрларини ўзгартиб боришлари бутун фильмни комизм руҳи билан суғорган.

Шунингдек Павел Кадочников ижро этган ёзувчи Гемер Джонс образи ҳам реалистик талқин этилган бўлиб, у орқали совет воқелигини ўз кўзи билан кўрган буржуа интеллигенти онгидаги ўзгариш ўз аксини топган.

Фильмдаги доктор Адамс образи диққатга сазовордир. Бу турист ниқобидаги жосус образи фильмдаги комик воқеаларнинг драматизмини кучайтиришга хизмат қилиш билан бирга, бизга меҳмон бўлиб келувчилар орасидаги битта-яримта қора ниятли шахсларнинг тимсоли ҳамдир. Артист А. Барушной тажрибали жосус, юзидан кулги аримайдиган мунофиқ, гўзал итальян актрисасини дўқ-пўписа билан қўрқитиб, яширин микрофон, магистрофонлар орқали одамларнинг гапларини ёзиб олишга мажбур қилган қабиҳ бир одамнинг қора қилмишларини усталик билан очиб ташлайди. У Кремлга яширин микрофонлар билан кираётганида қўлга тушади ва Гемер томонидан шарманда қилинади.

«Рус сувенири» — бадиий, рангли кинокомедияси оптимистик руҳда, бизнинг дўстларимиз ортган ҳолда, тинчлик ғояси баралла янграган вақтда тугайди. Тамошабин ундан кўп ғоявий озиқ, эстетик завқ олади, улуғ ватанимизнинг, айниқса совет кишиларининг гўзаллигини яна бир ҳис қилиб, хурсанд бўлиб чиқади.

Маҳмуд ЯҲЁЕВ.

ТУЗАТИШ

Газетамизнинг шу йил 15 июль сонидаги 4-бетда босилган «Омонат кассалар хизматидан фойдаланинг» деган материалнинг 2- стун 1- абзаци тубандагича тузатиб ўқилсин: «1961 йил 1 январдан 1 апрелгача омонат кассалари аҳолидан эски пулларни янгисининг ўндан бирига ҳисоблаб, чекланмаган миқдорда сақлаш учун қабул қилаверади».

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

Жамоат назоратчилари

Биринчи «Ташпромторг»га қарашли 105-магазинга ҳозиргина янги моллар келди. Тайёр уст-бош кийимлар билан савдо қиладиган бўлимнинг ходимлари Бараков ва Абдуқодировлар шошиб қолишди. «Ана шу моллардан қандай қилиб чой-чақа чиқарсак экан» деган фикр уларнинг кўнглига ғул-ғула солди. Бу фикрни олдин Бараков айтган эди:

— Йўли қандай бўлади, — деб сўради Абдуқодиров ўзини гўлликка солиб.

— Мана бу иккинчи сорт шимнинг ярлигини олиб ташлаб биринчи сорт шимлар ичига қўшиб юборсанг, олам гулистон-да, — деди Бараков.

—Бўлим мудири билиб қолсачи?

— Юрагингни дадилроқ қилавер, унга ҳам озроқ чўзиб қўйсак, лом-мим демайди.

Шундай қилиб, 268 сўмлик иккинчи сорт шим биринчи сорт нархида 282 сўмдан пулланди. Нафси бузуқларни бу ҳам қаноатлантирмади. Улар яна бир «янгиликни» кашф этишди: 435 сўмлик костюмнинг шимини олиб, унинг ўрнига шу рангдаги лекин нархи арзон шимни қўйиб, ўша нархда сотишаверди.

Шу биринчи «Ташпромторг»га қарашли 7-магазинда Х. Абдураҳмонов савдо қиларди. У бир харидорга сотилган мол учун 65 сўм 87 тийин ўрнига 76 сўм олган. Жамоат назоратчилари бу олди-соттини қайтадан ҳисоб қилганларида ҳам Абдураҳмонов 1 сўм 60 тийинни юлиб қолган.

Юқорида келтирилган фактлар Тошкент шаҳар савдо инспекциясининг жамоат назоратчилари томонидан аниқланган. Инспекция ҳузурида ишчи, хизматчи, пенсионер ва студентлардан иборат 200 га яқин аъзоси бўлган жамоат назоратчилари пости ташкил қилинган. Савдо хизматини яхшилашга астойдил киришган бу назоратчилар 2 ой мобайнида шаҳар савдо точкаларини текшириш юзасидан тўрт марта оммавий рейд ўтказдилар.

Яқинда шаҳар бўйича ўтказилган рейдда жамоат назоратчиларидан 150 киши қатнашди. Улар 70 дан ортиқ саноат ва озиқ-овқат маҳсулотлари магазинлари, колхоз ва совхозларнинг дўконларини текширдилар. Жамоат назоратчиларининг тўплаган фактларига асосланиб, эгри қўл савдо ходимларидан тўрт киши ўз вазифасидан четлатилди, 16 кишига виговор эълон қилинди, 6 кишига эса 450 сўмдан жарима солинди.

Шаҳар савдо инспекцияси жамоат назоратчилари иштирокида бундай рейдларни тез-тез ўтказиб туриши керак. Бу ибратли ташаббусдан район савдо бўлимлари ҳам ўрнак олиб, ўз территорияларидаги савдо тармоқларини жамоат назоратлари остига олишлари лозим.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

Суратда: Янги Тошкент — Қўқон тош йўлида.
И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

Чет элларда

Африка давлатлари Конгога ёрдам кўрсатишга тайёр!

ПАРИЖ, 14 июль. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги мухбири Аккрадан хабар беради: Гана ахборот ва радиоэшиттириш министри Квакуа Боатенг Гана Конго республикасининг территориал бутунлигини гарантия қилишга тайёр эканлигини расмий равишда айтган.

Боатенг Конго ёш республикасининг ички ишларига ҳар қандай чет эл давлатининг аралашувига қарши огоҳлантирди.

Баёнот Бельгия полковнигининг Бельгия қўшинлари Конгонинг шарқи-жанубий вилояти — Катанганинг «мустақиллигини қўллаб-қувватлашга тайёрдир» деган сўзларига таалуқли эди.

Боатенг Катанга вилояти ҳукуматининг ана шу вилоятга қўшинлар юборишни илтимос қилиб, Родезия ва Ме Ньясаленд федерациясига қилган мурожаатига тўхталиб ,Британия ҳамкорлигидаги ҳар қандай мамлакатнинг аралашуви «ана шу ҳамкорликнинг бирлигига жиддий таъсир кўрсатган бўлар эди» деб огоҳлантирди.

«Ҳар қандай бошқа давлатнинг аралашувига ҳам, деди у, — Гана ҳукумати ўз эътибори жиҳатидан агрессияга тенг бўлган нодўстона ҳаракат, деб қараган бўлур эди».

Баёнотда айтиладики, «Конго ҳукумати бевосита ёки Бирлашган Миллатлар Ташкилоти орқали мурожаат қилиб, Леопольдвилга ёки Конго республикасининг ҳар қандай бошқа районига дарҳол қўшинлар юборишни илтимос қилгани тақдирда, Гана ҳукумати ана шундай илтимосни бажаришга тайёрдир».

ЛОНДОН, 14 июль. (ТАСС). Франс Прессе агентлиги мухбирининг Работдан хабар беришича, Марокаш ҳукумати «ўз бутунлигини ва мустақиллигини сақлашда қардош мамлакатга ёрдам бермоқ учун зарур бўлган ҳамма ёрдамни беришга тайёр» эканлиги ҳақида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретари Даг Хаммаршельдни ва Африка давлатларини хабардор қилган.

ПАРИЖ, 14 июль. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Тунисдан хабар беришича, Конго республикасининг бутунлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилмоқ учун Бирлашган Миллатлар Ташкилоти орқали Африкадаги бошқа ҳукуматлар билан ҳамкорлик қилишга Тунис ҳукуматининг тайёр эканлиги бу ерда расмий равишда эълон қилинди.

Лотин Америкаси халқлари АҚШнинг Кубага қарши иқтисодий агрессиясини қораламоқдалар

НЬЮ-ЙОРК, 15 июль. (ТАСС). Телеграф агентликларининг Латин Америкасидан берган хабарларига қараганда, бу ерда Қўшма Штатларнинг Кубага нисбатан иқтисодий агрессиясига қарши норозилик тўлқини кучайиб бормоқда. Рио-де-Жанейродан олинган хабарда шу нарса кўрсатиб ўтиладики, Бразилия президенти лавозимига расмий кандидат маршал Тейшейра Лотт Бразилия матбуот уюшмасида нутқ сўзлаб, бундай деди: «Мен Қўшма Штатларнинг Кубага қарши интервенциясига қўшилмайман. Қўшма Штатларнинг Бразилияга қарши интервенциясига ҳам қўшилмайман».

«Новос румос» газетасининг хабар беришича, Пернамбуко штатининг қонун чиқарувчи ассамблеяси махсус қарор қабул қилган. Бу қарорда АҚШнинг бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашуви ҳамда Кубага қарши тайёрлаётган интервенцияси қораланиб, шу нарса таъкидланиб ўтиладики, «ҳар бир мамлакат ўз тақдирини суверен ҳал қилиш ҳуқуқига эгадир», «Биз, — дейилади, сўнгра қарорда,— Куба республикаси ҳукуматининг ўз суверенитетини ҳимоя қилиш йўлида амалга ошира ётган тадбирларининг ҳаммасини ёқлаб овоз берамиз»...

Сан-Пауло ва Бразилиянинг бошқа шаҳарларидаги касаба союз ва студент ташкилотлари ҳам Кубани қўллаб-қувватлаш кампаниясини авж олдириб юбордилар.

Венесуэла университет марказлари федерацияси Куба бош министри Фидель Кастрога мактуб юборди. Бу мактубда федерация «Шимолий Америка империализми қилаётган таҳдид олдида Куба революциясини қатъий қўллаб-қувватлаганлигини» студентлар номидан изҳор қилади.

Студентлар хавфсизлик кенгашига телеграмма юбориб, бу телеграммада улар ҳафсизлик кенгаши «Қўшма Штатларнинг Кубага қилаётган иқтисодий агрессиясини ва Кубанинг ички ишларига аралашувини» қоралашини талаб қиладилар.

Пренса Латина агентлиги мухбирининг Панамадан хабар беришича, умум университет кенгаши 26 июль кунини «Шимолий Америка империализмнинг Кубага нисбатан иқтисодий агрессиясига қарши» норозилик билдириш куни, деб эълон қилган.

Венесуэланинг таниқли экономисти Маса Савала «Насиональ» газетасида: АҚШ Кубага қарши, унинг озодлик ҳаракатига қарши қўпорувчилик ишлари олиб бормоқда, деб ёзади. «Куба,— дейди у яна, — Лотин Америкасининг иқтисодий эркинлик учун олиб бораётган тарихий курашида ҳал қилувчи эпизоддир».

ХО ШИ МИН ЯНА ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ ҚИЛИБ САЙЛАНДИ

ХАНОЙ, 15 июль. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги хабар беради: Вьетнам Демократик Республикаси Миллат мажлиси сессиясининг бугунги ялпи мажлисида президент Хо Ши Мин яна Вьетнам Демократик Республикасининг президенти қилиб бир овоздан сайланди.

Биринчи чақириқ Миллат мажлиси доимий комитетининг раиси ва Вьетнам Ватан фронти раиси Тон Дик Тханг республика президентининг ўринбосари қилиб бир овоздан сайланди, Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси А. Чионг Тинь эса, Вьетнам Демократик Республикаси янги Миллат мажлиси доимий комитетининг раиси қилиб бир овоздан сайланди.

Миллат мажлиси раиснинг олти ўринбосари, Вьетнам Демократик Республикаси Миллат мажлиси доимий комитетининг 14 аъзосини ва аъзоликка 5 кандидатни ҳам сайлади.

КИСИ ҲУКУМАТИ ИСТЕЪФО БЕРДИ

НЬЮ-ЙОРК, 15 июль. (ТАСС). Юнайтед Пресс интернейшнл агентлиги мухбирининг Токиодан хабар беришича, бугун кечқурун Киси ҳукумати истеъфо берган.

Икэда баёноти

ТОКИО, 15 июль. (ТАСС). Япония радиоси хабар беради: Хаято Икэда ҳукмрон либерал демократик партиясининг раиси лавозимига сайланганидан кейин Киодо Цусин агентлиги бош редактори билан бўлган суҳбатда Япония бўлажак ҳукуматининг программасини баён қилиб берди. Янги кабинет, деб уқтириб ўтди Икэда, ҳамма ҳолларда либерал демократик партиянинг кабинети бўлмоғи лозим. Мен партиянинг асосий сиёсатини амалга ошираман».

Икэда бўлажак ҳукуматнинг иқтисодий сиёсатига тўхталиб, «Халқнинг моддий ва маънавий турмушини стабиллаштириш» сиёсатини амалга оширишга ваъда берди. Икэда, Киси кўп марта айтганидек, «социал таъминот системасини яхшилаш» ҳамда «жамият кайфиятини стабиллаштириш»га интилади.

«Эркин лагернинг Японияга нисбатан ишончини чуқурлаштириш» зарурлиги, дейди Икэда. Япония ташқи сиёсатининг негизини ташкил қилади. «Мен,—деди Икэда, биз Шарқ билан Ғарб ўртасидаги лагерларда турибмиз,— деб ҳисоблайман, чунки Япония аниқ эркин лагерь томонида турибди».

Икэданинг баёнотидан шу нарса кўриниб турибдики, унинг ҳукумати Кисининг илгариги сиёсатини, АҚШ га қарамлик сиёсатини ва Япония-Америка ҳарбий иттифоқини кучайтириш сиёсатини давом эттиради.

Тошкентнинг томоша залларида

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/VII да кундуз ва 20/VII да кечқурун **Этик кийган Мушук**, 17/VII да кечқурун **Оққуш кўли**.

АНДИЖОН МУЗДРАМА ТЕАТРИ (Ҳамза номли театрнинг ёзги биносида) — 17/VII да **Лайли ва Мажнун**, 18/VII да **Концерт**, Муқимий номли театрнинг ёзги биносида — 18/VII да **Ишқ билан ўйнашма**.

Руслар совғаси — «МИР», «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), қишки «ВАТАН» (кеч соат 6, 8 ва 10 да), «СПУТНИК» (кундуз 12 ва 4 да), «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч 9-15 минут ва 11 да), СТЕПАН РАЗИН номли (кеч 11 да), ТЕЛЬман номли (кеч 9-10 ва 10-50 минутда), «ПОБЕДА» (кеч 9-15 минут ва 11 да).

Биринчи кўришиш — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (1-залда) (кундуз ва кечқурун), КАФАНОВ номли (кеч соат 9-10 ва 10-45 минутда), ПУШКИН номли (кеч 9-10 ва 11 да).

Баҳорда бўлган воқеа — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), ёзги НАВОИЙ номли (кеч 9-10 ва 11 да), «УДАРНИК» (кеч 9-15 минут ва 11 да).

Кабирия тунлари — қишки НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун). (кеч 7 ва 10-40 минутда).

Акуланинг тиши — қишки «ВАТАН» (эрталаб соат 10-20 минут ва кундуз 12 да). «СПУТНИК» (кундуз 2, кеч 6, 8 ва 10 да), ёзги «ВАТАН» (кеч 9-10 ва 10-50 минутда).

19 июль кеч соат 8 да, Сиёсий оқартув уйининг ёзги боғида (Сталин кўчаси, 37-уй)

СПОРТЧИ ҚИЗЛАР I-РЕСПУБЛИКА СЛЕТИДА

Тошкент шаҳридан

қатнашган қизларнинг

кўнгилли спорт жамиятлари раҳбарлари билан биргаликда

йиғилиши бўлади

Спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзининг Тошкент шаҳар совети.

Тошкент шаҳар ижроия комитети шаҳар уй-жой бошқармасининг маҳсуслаштирилган

шаҳар монтаж тресте

ТАШҚИ ВА ИЧКИ КАНАЛИЗАЦИЯ, ВОДОПРОВОД, САНУЗЕЛ, БИНОНИ ИСИТУВЧИ ИНШООТЛАР ҚУРИШ-МОНТАЖ ҚИЛИШ

ҳамда электромонтаж ва созлаш ишларига

пудрат шартномалар тузади

Мурожаат учун адрес: Олмазор кўча, 67-уй. Телефон — 42-885, 42-865.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Редакциямизнинг АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140 Пропаганда бўлими — 34808, 136 Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, Маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 29040, 50. Секретариат — 34808, 115 Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 01950. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. А. 1840.